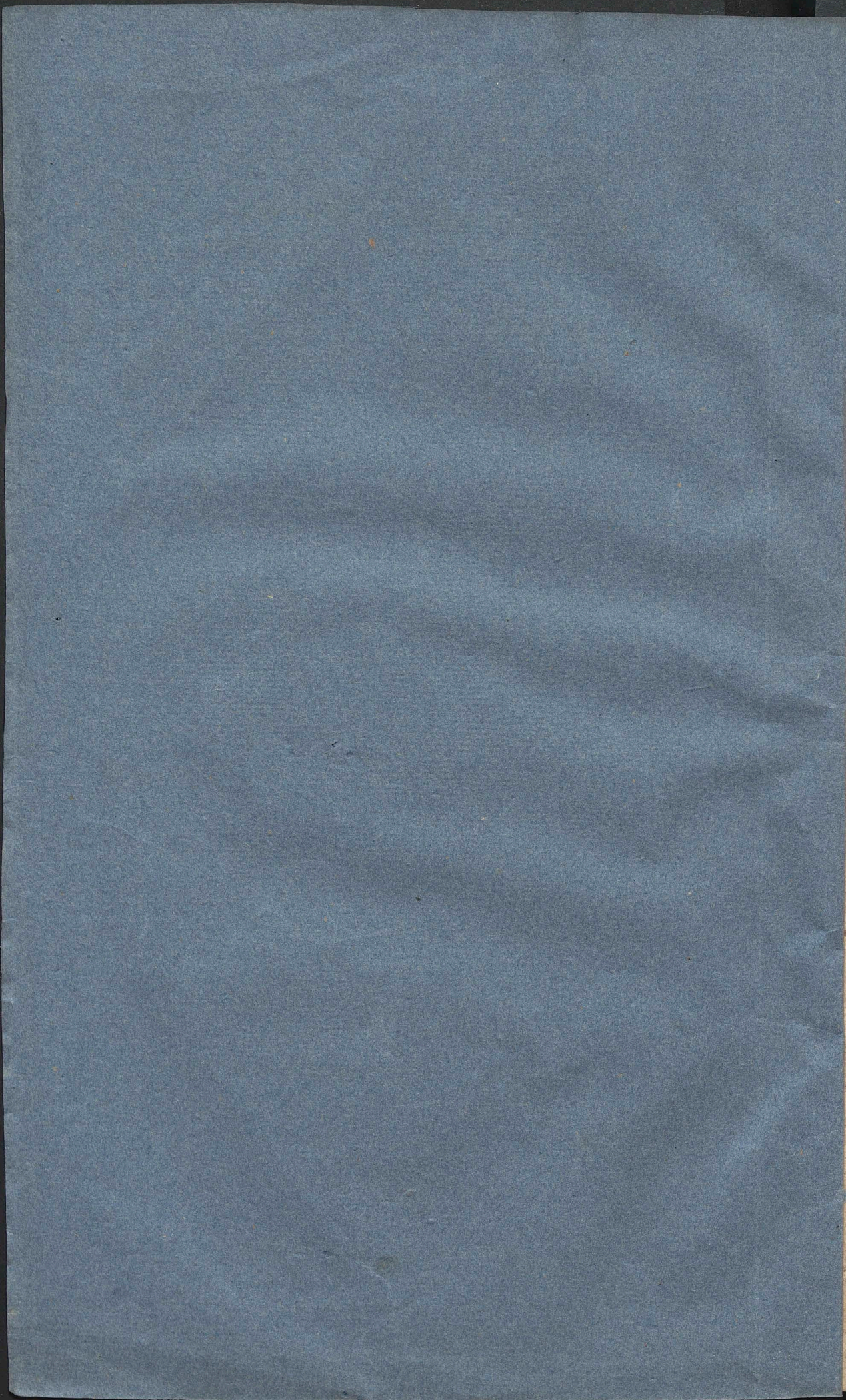
 BIBLIOTEKA UNIW. JAGIELL. KRACOWIENSIS	Kat. Kemp.
	59970
III	Mog. St. Dr.
	P

Fest. 4026

Bronowski Dom,

Majestat

MAIESTAT XXXVI

Ludzkie, á osobliwie Kapłanckie

S E R C E,

BOGA w TROCY S. JEDYNEGO

Oraz

HERBOWNY

KLEYNOT

w Zyciu Kapłanow

TRZYWDAR.

w Dzien S. TROYCY, w Kościółku naszym
Łąkowski, między Nowem-Miastem
y Bratyanem

NOWYM TRZEMA KAPŁANOM
Kozłowskiemu, Gańskiemu, Bąkowskiemu
na ich Prymicyach,

Przez

X. DOMINIKA BZONOWSKIEGO Definitora
*Prow. Wielko-Polskiej, Minor. Reformata S. FRANCISZKA
S. T. Lektora y Aktualnego Professora.*

Ow

POKAZANY

ten

DANY

Zas

Zapozwoleniem Starszych do Druku

PODANY

Roku P. 1723. Dnia 23. Maja.

XXXI
In Novo Testamento Sacerdotium præeminet regno, sicut Spiritus corpori. S. Thomas.

Quam anima corpore præstantior est, tanto est Sacerdotium regno excellentius. Clemens Const. Apos. lib. 2. C. 34.

Sacerdotes Christi Regum, & Principum, omniumq; Fidelium Patres & Magistros censerunt. S. Ambrosius & S. Gregorius.

O potestas ineffabilis, quæ in nobis dignata est habitare, per impositionem manuum Sacrorum Sacerdotum! O quam magnam in se continet profunditatem, formidabile, admirabile Sacerdotum! S. Ephem.

Omnia quidem Honorum, magna est quidem gratia: inter omnes autem, maxima est Sacerdotalis dignitas; si quis eam immaculate custodiat. S. Chrysostomus,

59970
111
Nihil excellentius in hoc Sæculo Sacerdotibus. S. Ambrosius,

TRIA in DONUM

1. Tres sunt Filij Noe, ex quibus omnis natio derivatur.
2. Trium DEus specialiter dicitur: Abrahæ, Isaac, & Jacob.
3. Trium dierum viam ambulant exeuntes ex Ægypto.
4. Tres in montem ascendunt, Moyses, Aaron, & Hur.
5. Tria erant in Arca, Virga Moysis, Tabulæ legis, & Manna. Virga signat Patris potentiam, Tabulæ Filij Sapientiam, Manna Spiritus S. Bonitatem.
6. Tres erant Vrbes refugii ultra citraque.
7. Ter in anno templum visitabant Judæi.
8. Ter se Elifæus mensurat cum puero.
9. Ter Daniel orat, & ter genua in die flectit.
10. Tribus diebus Jonas est in ventre ceti.
11. Tribus diebus jejunat Ester.
12. Isaac tres fodit puteos.
13. Trium graduum scalam vidit Jacob.
14. Tres palmites vidit Joseph, in una vite.
15. Tres Solennitates instituit Moyses.
16. Tribus digitis benedicebat Sacerdos populo.
17. Tres versus tribus vicibus recitabat.
18. Tres literæ fuerant in primo versu hæ. Vau.
19. Tria dona tres Reges in Novo Testamento ferunt.
20. Ter eundem Sermonem orat Christus.
21. Tribus diebus in morte Christus.
22. Tribus diebus nec bibens nec manducans Paulus.
23. Tres Apostoli in transfiguratione, ut prædicent Mysterium Trinitatis,
24. Tres status & imperia Christi, Cælestium Terrestrialium, & Infernorum.

25. Tres ab omni parte portz in Civitate DEI,
 26. Tres sunt Hierarchiz Angelorum,
 27. Tres Ordines in unaquaque Hierarchia,
 28. Tria sunt distincta in Angelo unoquoque Essentia, Virtus, & Operatio.
 29. Tres Ordines DEVS instituit Creaturarum: Spiritualium, Corporalium, & simul Spiritualium & Corporalium.
 30. Trinitatis imago homo, quia in una anima residet trinapotentia: Intellectus nimirum; Voluntas memoria.
 31. Tres sunt habitus Supernaturales animæ.
 Fides, Spes, Charitas S. Bernardus concludit: Est Trinitas á qua homo cecidit Pater, Filius & Spiritus S. Est Trinitas quæ cecidit, Intellectus, memoria, voluntas. Et est Trinitas in quam ista cecidit; impotentia, ignorantia, & concupiscentia. Et est Trinitas, per quam Trinitas cadens, resurgit ad Trinitatem de qua cecidit, scilicet: Fides, Spes, Charitas.

Wielmożnemu Przewielebnemu
JEGO MCI XIĘDZU
J A N O W I
E W E R T O W S K I E M U
Stolice Apostolskiej Protonotaryuszowi,
Archiprezbyterowi Nowomieyskiemu,
Plebanowi Mikolaiewskiemu,
Prawa Koscielnego Doktorowi

M. W. Mci Panu y Dobrodziciowi.

*Serce Kaplanskie, ktore jest Majestatem
osobliwszym Boga w Trojcy Iedynego,
ma miec znakomitych cnot docoramenta.
W. P. Mci P. wyrazil Cypryan S. tosz
samo niemal: Sacerdotes & Ministros,*

*qui altari & sacrificiis deserviunt, integros, atque im-
maculatos esse oportet. Jest y dekret Boski, aby Serce
Kaplanskie bylo Swięte, iezeli surowosci Boskiey, chce usć
komminacyi: Sacerdotes qui accedunt ad Dominum,
sanctificentur ne occidat eos. Pewny szwank owego*

Kaplana, pewną ruina, którego serce nie jest Świętym,
Świętego nad Świętymi Maiestatem. Judas Machabeus
po zwyciężonym Nieprzyjacielu, gdy ognistym Marszem
Lysiam z Wojskiem na głowę zbil, obrał Kapłanow serca
na wybor Świętego, na dziek czynienie Bogu: Elegit
Sacerdotes sine macula, voluntatem habentes in lege
Domini. Wielki to dokument. drogi klejnot, ozdoba
Maiestatu Pana, Serce Kapłana bez zmazy, Monarcha
y Krol oraz y Prorok, za ozdobę kładzie Domu Panskie-
go poświęcenie iego: Domum tuam decet Sanctitudo
in longitudine dierum. A czyż to o swiętobliwości
mowi Prorok twardych kamieni? Słupow kamiennych?
kolumn? Scian? Nie: Dom tu y Maiestat rozumiał
bydż Boga prawego Serce. Non hic de lapidibus, co-
lumnis, parietibus sed de Sacerdotibus quos decet o-
mnimoda sanctitudo, loquebatur. W Przybytku Moy-
zesza, na chwałę Bogu wystawionego na Maiestat, zło-
tolite lichtarze, szczerozłote lampy: Fecit & Candelabrum
ductile de auro mundissimo. Fecit & lucernas
septem cum emunctorijs septem. Ta złota apparen-
cya, te swietne Luminarze, Kapłanskiego serca, Kapłan-
skie y cnoty figura: Sacerdotes & Religiosos qui Can-
delabra Ecclesiae, & totius mundi lucernae & lux sunt,
ex auro mundissimo constare, id est omnigena virtu-
te, penitus Sanctos, esse decet. Nakazuje Pan Bog
Moyzeszowi, aby Aaronowi sprawiel y Synom iego Święte
szaty, dla godności Kapłanskiej, y względem Maiesta-
tu Pana Facies vestimenta Sancta Fratri tuo Aaron,
& filiis eius, ut Sacerdotio fungantur mihi. W starym Te-
stamencie swięte Kapłanskie szaty, w nowym swięte cnoty,
ozdoba Kapłana, y serca Kapłanskiego. Tu czyni Ex-
klamacyą S. Augustyn do Kapłanow. O Sacerdotes!
si anima cuiuslibet iusti sedes est DEI, multo magis se-
des & templum DEI, vos esse debetis mundum & im-
macu-

Matth. 4.

Gal. 9.

Kod. 37

movix.

August.

macu-

maculatum. Cnoty, doskonałości Kapłanskie decoramenta są Maieſtatu Pana, zdobią te święte ſzaty duſzę ſprawiedliwych, aby ich ſerca ſtały ſię godnym przybytkiem Pańskim; na ſercu Kapłanskim dziedziczyć mają, te święte zawsze apparencyje, bo ſerca Kapłanów są Tronami żywego Boga. Sacerdotes, multo magis ſedes & templum DEI.

Boię ſię offendere tuam modeſtiam Wiel. P. Mci X. Dziękam P. y Dobrodzieiu; który omnibus modis præcluſiſti mihi viam, a zebym ſię niewazył in honorem tui quidquam attentare. Więc nie chcę ani o twoiej wſpomnieć ſwiątobliwości, bozym muſiał powiedzieć, iż iako vere Sacerdotes altiffimi, tak Ty oſobliwie ieſtes Sanctitate lux duſzom ſobie powierzonym, lucerna accenſa, civitas in monte poſita, columna templi, Patronus & Rector Eccleſiarum, Angelorum Socius, Czli civis, Filius Prophetarum, Patriarcharum cognatus. Niechcę mówić in particulari ze W. M. W. M. Pan puritate conſcientiæ, radiatorum ſolarium transcendis puritatem, lub uniwerſalnie wolno mi mówić iż ta ieſt cnota Kapłanska. Luminis inſtar uniwerſum Orbem illuſrantis, Sacerdotis animum ſplendere oportet. Niechcę mówić żeſ ieſt w imaginacyach piękny, w akcyach oſobliwſzy, diſkretny w milczeniu, pożyteczny w dyskursach, ſaſkawyna w ſztych w ſztych transakcyach pełny Pańskich conſideracyi, pokorą nazywacnieyſzych kollega, zarliwy na przęſtępnych, ſprawiedliwoſci Administrator y Exekutor, lubo mi wolno powiedzieć, iż do tych doskonałości kaźdego Kapłana obliguje Concilium Koſcielne: Sit Sacerdos cogitatione mundus, actione præcipuus, diſcretus in ſilentio, utilis in verbis, benignus in omnes, omnina conſiderans, humilitate bonorum ſocius iuſtitiæ Zelo erga improbos ſeverus.

Limofinus

S. Chriſoſt

C. Aquin

Pierwszy gradus pobożności jest kochać świętobli-
wość, iako mówi Złoty Doktor: Primus gradus pic-
tatis Sanctitatem diligere. Niechaj y w tym punkcie lon-
gas formare periodos, ażeby nie wpadł na trop (która
serdecznie kochasz) świętobliwości. Niechaj kto inszy
powie o Janie Świętym, którego ad unguem cum Nomi-
ne w sobie Kapłanskiej wyrażasz, vivumque moribus
& vita geris: iż Joannes virtutum Schola, Magiste-
rium vitae, sanctitatis forma, norma justitiae, virginita-
tis speculum, pudicitiae titulus, castitatis exemplum;
ia nie mówię: iż tych talentów iawnny splendor widzi w
Osobie twojej świat, ani się w ten dyskurs bynajmniej wda-
ję. Niechaj mutilapides rzetelnie wyiawia, ex ruderi-
bus pulchro ordine wyniesione Ołtarze, nakłonione do
ostatniej ruiny mury kościelne; Niechaj ozdoba Bazyli-
ki Nowomiejskiej, Nabozęstwa, kazania niezfatygowa-
nym wykonane Animuszem, sollicitacya Pasterska wnocy
y we dnie, około dusz sobie powierzonych, niechaj na oko
pokaze Tuam godny Prałacie sanctimoniam, mnie alto
silencio linguam comprimere należy, bo zaszedł mandat
samego W. M. W. Mci Pana, abym był Silencyaryuszem,
& cum nihil potentius sermone, loqui desino, Alec
niepotrzeba sermonis vivos effundere characteres, wi-
dzic świat palam. Tuz sanctitatis dilectionem, na wyso-
kich S. Benedykta Gorach, Benedictus elegit montes,
któreś krwią Twoją z purpurował y Świętymi Virgini-
tatis ozdobił Liliami, Siostrzenic twoich:

Candida sunt etiam per amena lilia valles
Sed citò marcescunt:

Abj

Co dobrze uwazaide W. M. W. M. P. Ad Cul-
mina Altissimæ Sanctitatis, zaniosses te Niebieskiej
Junony kwiaty, gdzie

Ordo Virrutum

Longus, herbofis spatatur arvis,
Aby tam in conspectu DEI, in odorem svavita-
tis Jego, zarwsze niezwiidle kwitnely.

Niechay ia nie mowie, a zasz Sacratissima
Soc. JESU, twoich sanctitatis Splendorow niewidzi?
(ba co wiecey) glosi. Zaszedles Moy W. Mci P.
cum Sociis JESU in colligationem, gdyś lub dulce
Christe iugum, siebie samego sercem, siestrzenca zas
wlasnego, personaliter Societati oddal. Mawial do
Kaplanow Augustyn Swiety: Sacerdotes Theologi-
am discite: Hac est enim scientia scientiarum, An-
gelorum ferculum, Archangelorum voluptas, A-
postolorum gloria, Patriarcharum fiducia, Pro-
phetarum spes, Martyrum corona, robur Virgi-
num, Religiosorum refectio, Episcoporum vocatio,
Sacerdotium collatium, Infantium exordium, Vi-
duarum alphabetum, Conjugatorum pulchritudo,
Mortuorum resurrectio, æterna denique viventium
protectio. Tę intencyą, oprócz Siestrzenca Twego,
ktory in Soc. JESU przy skonczoney Theologyi glo-
riofissime w Poznaniu inter sidera vel primum Sydus,
inszych tak wiele Associasti godnych Młodzianow,
ardenti omni virtutis flamma Ignatio, ut toti eadem
forma lucerent universo, in te reflexo & amore, &
honore azebyy wszelkich primario cnoty suiętobliwości
byli Theologi, & sodales jurati.

Niechay ia słowa niewymowie, a zasz stipu-
lata manus Franciszka z Jezusem, niedowiedę tuam

sanctitatem, którą tak adamaści ze y subcineritium
colorem S. Oycy naszego y Patryarchy solo amore
DEI T. O. M ductus, proprio condecoraści cruore,
I nie dosyc, ze Twoich dwuch Siostrzencow darowales
ubogiemu Franciskowi, y z Franciszkiem Christusowi, ale
rownno z Katcheysmem, erudivisti vocationi Spiritus
S. obedire multos, ktorzy nunc inter spinas mortifi-
cationis religiosę, w Naszym Zakonie, z promocyi
Twoiey, w Rethorycznych, Filozoficznych y Theologicz-
nych kwitną wirydarzach :

Albaque purpureis, lilia mista rosis;
- - - - Sanguineoque splendore
- - - - nitescunt.

A nie dosyc wystać plurima & egregia do Naszey
Reformy subiecta, ale do tąd crevit amor Crucis &
Crucifixi nec non Concrucifixi Stigmatizati Francisci
w sercu samego, W M. W. M Ci P. dokąd in Persona
inflammatus amore JESU, nie zostales Tertii Ordinis
Bratem, à primi Ordinis S. Oycy affectu Synem ; hoc
ternario vocationis munere, konsekrując Serce na go-
dny Maieslat Boga w Troycy S. Jednego.

Taceo causas Sanctitatis ; Pudicitiam Corpo-
ris, castitatem animę, veritatem doctrinę, bo to nay-
dawnieysza w Osobie Twoiey Kapłanskiey y Panskiey
zes' iest nie eylko Joannes Virgo, ale multis castitatis
donum u Boga impetraści, za coc dziękuią wszelkie
Zakony, y wnich in carne Angeli educati. Twoy ci
to katechism do młodzi swiatowey, iako drugiego Cy-
pryana ; Virginitas, æquat se Angelis. Nauka
Stanowi Panienskiemu dawana : Virginitas corona
quę nunquam marcescit. Twoiać to exhorta Mci
Prata-

Pralacie, do wszystkich sobie dusz powierzonych od Boga, Virginitas templum DEI, sacrarium Spiritus Sancti, gemma pretiosissima; eo fine miewana, aby godny Maiestat w Sercach poddanych, y Zleconych sobie, wybudowales' Bogu w Troycy S. iednemu.

Nie tylko niechcę, ale ani myślę, Exempla Sanctitatis in medium stawic, Wiel. M. W. Mci Pana ^{Euf.} Swiatu; nie dla tego abym nie miał przeprosic Wiel. M. W. Mci Pana, ze ultra mentem J Ego, pozwolit ^{Cyriano} bym piorowi memu evolare. Lecz dla tego, iż Wiel. M. W. Mci P. masz wiele swiątobliwosci Twoiey Zywyh Obrazow w Kaplanach na swiecie, ktorzy ob pietatem & sanctitatem Tuam immaculatam servant Serca munditiam, o ktorych, y kazdym lubo tacita mente mowisz. Alter ego. S. Tomasz z Aquinu Acta Swiętych Oycow, ustawicznie wręku, albo w sercu nosil, y wszem y wręku, y w sercus ich Zycia modelusz na sobie wyrazajac. Kaplani, ktorych miales y masz pod Jurisdycyą, Cnoty twoie in fronte zawsze noszą, y in profundo pectoris conserwują sinu, ktoremi; in summa regulantur vitæ sanctitate; wszak nie ja mowię, ale experyencya tuteczna, nie tylko Dekanatu Nowomiejskiego, ale y caley Chelminskiey Diacezyi. Profitentur Te Tui esse, non modo ex ijs quæ dicunt, sed & ex ijs, quæ faciunt, cognoscuntur.

Andronicus mowi: Sanctitas est Virtus, fa- ^{Acto. 11.} ciens homines fideles; Uszłoby to komu inszemu gdyby ztąd assumeret laudem Wiel. M. W. Mci P. Swiątobliwosci, ktory Panu Bogu wiele dusz z niewiernych z zyskuiesz. Gavisi sunt, & crediderunt, quotquot erant præordinati ad vitam æternam, Missjonarze Apostolscy, Indyjskie, Chinskie, Moskiewskie

wskie y insze postronnych Narodow zdeptawszy gra-
 nice, wiele razy bez Zysku ad propria powracaia; A
 Wiel. M. W. Mci P. in Tua Cathedra przez lat kil-
 kadziesiąt masz szczęśliwy polow, bo nie masz tego Ro-
 ku, żebyś w Regestr wiernych, iezeli nie kilkanaście :
 pietnascie, dwadziescia dusz, przez lat trzydziesci
 y kilka, rzadko co rok naa dziesięć, Panu Bogu na
 chwałę Jego nie wpisał. Supponunt scapulas dant
 pia vota DEO. Jedna Magdalena, u nog Jezuso-
 wych rzewno płacząca, Optimam elegit partem.
 Jedna Lydia, nawrocona od Pawła świętego, hospita-
 litate mira. Jeden Dionysius Areopagita z mądrych
 Athenskich Contravertystow, do Boga conversus lo-
 quente Paulo. Jednego Augustyna Mediolanski In-
 fulat, Ambrozy S. Zarliwymi Kazaniami do Pana
 Boga nawrocil: U ciebie zas na Regestrze Reconcyl-
 owanych kościolowi Bozemu; Co Magdalen? co Ly-
 dy? co Dionyziuszow? co do Chrztu przyprowa-
 dzonych y Ochrzconych Augustynow? Zastarzało się
 było Nowemiasto, Neotericorum novitatibus zarosle,
 dozor Paster ski, wykorzeniel chwasty, wypalil Ognistym
 Duchem y Nauką Zarosliny, wykopal pracowicie No-
 wine, zgruntu prawie wywazył y wykorzenil płomie-
 niem piekielnym przypalone infidelitatis karcze, na
 ktorey Nowegomiasta nowinie, obfity dusz wiernych u-
 rodzay Niebo zbiera.

Luc. 10.

Acto. 16.

ibullus.

ctius.

Armatus sic mihi falce Deus,
 Falce rubos, foliumque refecat
 Ut nova fruge gravis Ceres eat
 Astra petendo.

Na

Nadzieia u Bogu! (Zyi na chwałę JEgo iak naydlu-
zey) umirac będziez godny Pralacie z ową Conso-
lacyą, z ktorą S. Grzegorz Theumaturgus w Neocenza-
ryi, ktoremu gdy powiedziano, iż w Neocenzarienskim Ex Roman.
Brev.
mieście siedminascie tylko niewiernych Znayduie się,
Zukontentowaniem serca rzekł. DEO Gratias (y Ty
rzeczysz) totidem erant fideles cum cepi Epi-
scopatum , cum cepi Archiprezbyteratum. Gdy
Vapinensi Episcopo, przyszło pisac Panegyrim, go-
dnemu pewnemu S. J. Rhetorowi, tak Elogium Za- Pet. Labb.
S. J.
czyna.

Novum Elogii genus

Dicere de eo quem laudas, qualis non fuerit ;

Dominus Arthus de Lyonne :

Non fuit Episcopus Nemausensis,

Non fuit Episcopus Valentinus ,

Non fuit Episcopus Massiliensis ,

Non fuit Episcopus Bajacensis ,

Non fuit Archiepiscopus Abradunensis,

Id totum, non fuit, quia totum recusavit.

Fallor! id totum fuit, dum esse noluit.

I Ja bym na podobne Zdobył się negativum
Elogium ; ale gdy y to Wiel. M. W. M. Pan recusar,
totum habet.

Id totum fuisti, quod habere noluisti.

A poniewasz Wiel. M. W. Mci Pan, zglozować
mi rozkazal, com positive in honorem Imienia Wiel.
M. W. Mci Pana napisal, nie chciales ulla panegyrim
nec Laconico quidem expressam calamo,
kontentuiac się prostotą moią Zakonną w pokazaniu
Maiestatu Troycy Swiętey iednego Boga w sercach
ludzkich

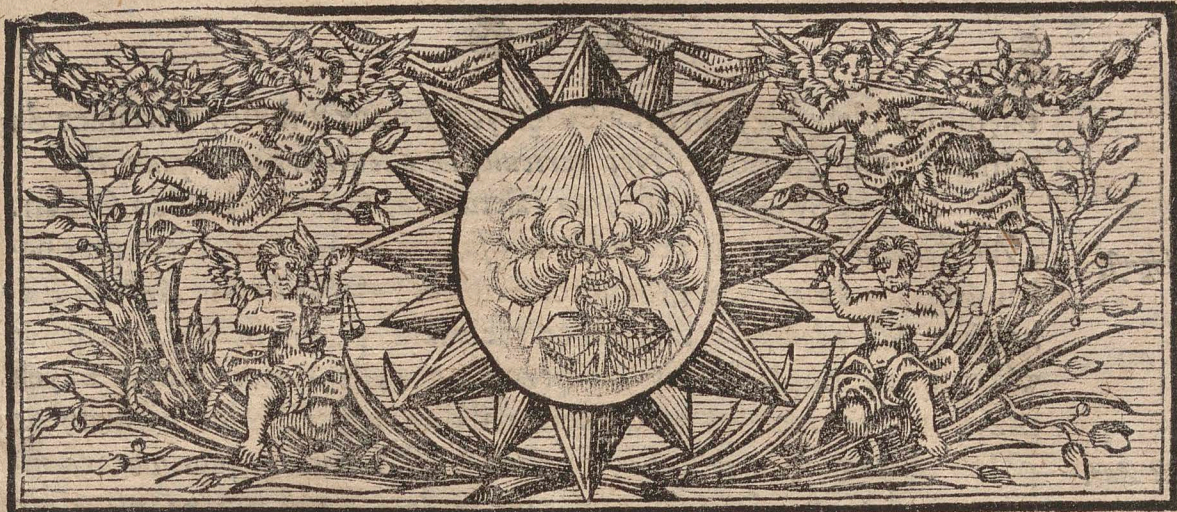
*ludzkich, á osobliwie Kaplanskich, konseruięsz hanc
Majestatem, sine ullis Elogiis, W. M. W. Mci Pa-
nu, przyimi zláski Panskiey przy Thronie DEI, T. O.
M. Tria in Donum, Dyscypulow moich Przymicyan-
tow, y wszelkich Kaplanow Herb Trzywdar, á mnie
Z respektu Oycowskiego y Dobrodzieyskiego pokornie
Supplikuię nie gloszy.*

**Wielmożnego, Przewielebnego
M. W. Mci Pana y Dobrodzicia**

Naynizszy Sluga
wierny Bogomolca

X. Dóminik Reformát,

KAZANIE.

KAZANIE

Docete omnes Gentes, in Nomine Patris & Filii, & Spiritus S.

nie smiem nikogo uczyc, ani pytać: co jest Święta Trojca? bo kazdy Katolik doszły w rozumie, pod utraceniem Zbawienia iak naucza S. Theologia necessario, necessitate medii, powinien ten Artykuł wiedziec: Ita DEus Pater DEus Filius, DEus Spiritus Sanctus: Non tamen tres Dij, sed unus est DEus. S. Athanas. Boze mnie tesz zachoway; abym ciekawoscia y pfochoscia uwiedzony dziecinna miał, o tey Taiemnicy Trojcy S. Jedynemu Bogu, niepotrzebne wrzucac questye, poniewasz tę doskonale obiasnic taiemnicę, jest dokazac (co niepodobna!) iż Bog Bogiem nie jest; albo taka Curiositas Bogiem by się (co rzecz szalona) pokazać musiała, iako mądrze, lub w szalonym Poganstwie wychowany Filozof powiedział. *Si omnino DEum declararem, vel ego DEus essem, vel ille DEus non foret.* Epictetus

Taiemnica Trojcy Nayswiętżey; mylna to droga, w ktorey nie łatwieyszego, iako ciekawości pobladzic, *Nec periculosius alicubi erratur, quam ibi.* S. August. Gdy Krol Zygmunt III. Monarcha Polski, na perlwazyu Akatolikow wyboczył w nawiedziny ich zboru, Possewin Posel Papieski, postrzegszy zaszedł Krolowi drogę mowiac; *Serenissime Rex non est hac via que ducit ad DEum.* Chrzestowski S. I. Miłosciwy Krolu nie tak jest droga ktora prowadzi do Boga, Ciekawosc o taiemnicy

taimnicy głębokicy Troycy Świętey, zdrozny y mylny goscinniec do uznania, iaki jest Boga. *Nec periculosius alicubi erratur quam ibi.*

Troycy Świętey dzisieysza tajemnica, głęboki bardzo Ocean: *Mysterium Trinitatis profunda abyssus.* w którym tak wiele potoneło, dumney swiatowey płochości Sciolow! *Sabbellicus, Arrius, Eunomius, Macedonius,* y inszych co niemiara! puscili się wtę przepasć; wszyscy nie dopłynawszy do brzegu prawdy Katolickiey; w tych przykrych zatonawszy zakrętach, na dno iak Kamien piekielnego poszli morza. *Curiositas in fide, mare est, amatores suos vorare non vit non portare.* Pyiacey ptażynie zgłębokiego morza przydano lemma: *Haurit in exhaustum.* Mizerna ptażyno, lichy robaku by naygłownieyszy w Theologi Augustyńie! nurzay się iak wrobel z głowka wtey przepasci, w przod przepadniesz, nizeli tego Oceanu dno rzetelnie utaioney tajemnice obaczysz.

August.

Ex Aug.

Erath.

S. Ioan:
Damasç:

Vastum haurire licet non exhaustire profundum:

Vastum est Sola Trinitas mare.

Pythagor:

Dawne przysłowie Polskie: Bog rozum ludzki przechodzi, *de diis, rebusq; divinis, nil tam admirabile dicitur, quod non oporteat credere.* Przewyższa wielkość Boska, szczupłość rozumu ludzkiego; dosyc zywa y mocna wiara zeznać, że jest Bog w Troycy Świętey Jeden. *Non tres Dii sed unus est DEUS.* dosyc przyznać temu Panu, że jest stwórca Nieba y Ziemi, y wszystkich tak na Niebie iak na Ziemi rzeczy. *DEUS est Creator Celi & terra, & omnium quae sunt in celo & in terra.* Tak Indus ieden z siedmiudziesiat Tomaczow Pisma Bozego odpowiedział Krolowi Ptolomeuszowi pytaiacemu, co jest Bog? *DEUS est Creator & Dominus omnium.* Nie tylko podłym Agrikolom, ale y swiata Monarchom dosyc umieć tym czasem uchodzac ciekawosci, iż Bog jest stwórca, jest Pan całego swiata. *Simon iakis Pustelnik,* głębokie łobie o Troycy S. formule questye; dwa razy Chrystus wesnie woła na młodego Theologa: *Crede firmiter, prout Ecclesia Catholica credit & docet.* Wierz tak iak Kosciół Boży wierzy nie zbladzisz o więcej ani się pytaj.

Ex Catho:

Dawrolt.

S. Anton:
bist. 3. p.

Tullus Krol pyta się Oraculum Serapidis: Quidnam esset Deus? asz Balwan ryczac mowi:

Justinus
Martyr.

Principium DEUS est, tunc sermo, & Spiritus idem:

- - - - - Sunt & ter tendentia in unum.

Początek Bog, Słowo, - - - Duch, w Istocie iedyny,

Trzech á Jeden, masz dosyc nie pytaj przyczyny.

Wyrzekał w Delfach Bozek, który Oracula Poganom wydawał, na Kapłana rozgniewany iż go pytał, o Boga prawego:

*Ne me utinam supremum infelix ipse Sacerdos
Scisciteris de Sancto, ac supremo Genitore.;*

Nie dopatrz się rzetelnie na oko o Troycy S. tajemnicy, y owszem wprzod, nie mówię piekielne ale y niebieskie zirrtywiesz Oracula, niżeli prawdy naturalna ciekawoscia doydziesz. Dobrze sobie poradził *Mercurius Trismegistes*, ile razy przyszło, mu o Bogu co głębokiego imaginować, mawiał:

Monas gignit Monadem, & in se reflectit Amorem,
Sufficit.

S. Anton
sum. The

Iedna od Iedney Osoba zrodzona

Te, Trzecia łączy Miłość niestworzona.

Nie będę la na teraznieysz, m Kazaniu formował głębokich Questyi; ani Traktatu de SSma Trinitate, ztey Katedry dyktować myślę, doszyc nam zdawnymi Filozofami rudymenta umiec. *Tria sunt omnia.* Dosyć z Poetami nauczyć się w nieograniczonych Mi-
steryach ucinku Katolickiego.

Psil. Ax

- - - • *Numero DEus impare gaudet.*

Beyerl.

Nayswiętszey Troycy czesc y chwala niechay bę zie: od wszelkiego stworzenia. *Soli DEO honor & gloria.* Mnie tylko przy dzisieyszey Tajemnicy, y przy trzech Kapłanow dzisieyszych Przymicyach; nie dyskurować o Troycy Świętey, ale spytać się godzi: Gdzie też Bog w Troycy S. Iedyny swoje zakłada Majestaty? Czy na Niebie, czy na Ziemi? Czy w rozumnych, czy nierozumnych kreaturach: Odpowiem na teraznieyszym Kazaniu po Uniwersalnym dyskursie

Punkt Pierwszy: Serca Ludzkie, a osobliwie Kapłanskie, są y powinne bydz godnym Troycy Nayswiętszey Majestatem,

Punkt Wtóry. Nowych Kapłanow, Herbowny Kleynot, w zyciu, Trzymdar.

O tym ad Maj D. Gloriam.

PUNCT PIERWSZY.

Serca Ludzkie, á osobliwie Kapłanskie, są y powinne bydz godnym Troycy, Nays. Majestatem.

Nieograniczona jest wielkość Boga w Troycy Świętey Iedyne-
go: *Immensus Pater, immensus Filius, immensus Spiritus S.*
& tamen non tres immensi, sed unus immensus. Ten Bog S. At-
krory Nieba zasiada Trony, y na Ziemi zarowno ma swoje Majesta-
ty, iako sam przez Proroka mowi: *Nunquid non Cælum, & terram*
ego impleo. Naiasnieyszy Izraelski Monarcha Dawid, wyznał przed
Niebem y całym Swiatem, iż wszelkie mieysca, nieograniczone Ma-
jestaty Pańskie napelniaia: *Quo ibo a Spiritu tuo, & quo á*
facie tua fugiam: si ascendero in cælum tu illices, si descendero
in infernum ades; si habita vero in extremis maris, etenim

Psal.

Psal.

illic manus tua, deducet me & tenebit me dextera tua. Iakoby rzekł: Zgrzeszywszy o moy Boże! gdzieś się obroce? gdzie się przed twoim Majestatem, y surową twarzą lego schronię? nigdziey. *Wsta-* pięli na Niebo tam ty iestes, spuśczeni się też w przepasci piekła, y tam cię obecnym znaydę: lubo bym też iak lotna ptaszyna szerokie przeleciał morza, y tam w ręce twoie wpadnę; bo twoie Majestaty nieograniczone: *tu illic es, & tenebit me dextera tua.* Zgrzeszysz; Majestatu obecności Boskiej się nigdy nie ustrzeżesz. *Neq̄ ab oriente, neque ab occidente, neque à disertis montibus, quoniam Judex es.* Wzgendzie jest obecny, wszędzie Pan mocny. *Præsens & punire potens.*

Odmazył się tam ktos na kryminały, y uchodzi z Panstw Orygentu, do Panstw Ocydentu, aż za nim głos leci: *Fugis Patrem, accedis ad eum ut Judicem.* Mylisz się *Exorbitancie*; rozumiesz ze ucieczesz Boskiej prezencye; nie ucieczesz nie. Uchodzisz Nędzniku od Majestatu Oyca, a tym samym idziesz do Majestatu surowego Sędziego, wręce lego wpadałsz. *Jonas fugiebat a facie Domini.* gdzieś? Na morze. Aż zatył co? *statim calum, mare, venti, iram suam in eum effundunt.* Jeden jest Bog jeden y Majestat Jego Panski, rozgniewał Boga na Niebie, gniewa się na ciebie, y Niebo, y Morza, y Powietrze; bo jeden wszędzie, na kazdym miejscu Majestat Pana tego. Uchodzi Agar z Domu Abrahama, az Bog sędzia surowy woła na Pielgrzymkę: *Quo vadis?* uznawszy Agar prezencya Boga y na puścyni, zowie owo miejsce, *Puteum viventis & videntis me.* y wgłębokich puścyniach, y wskrytych ciemnicach, y w ostatnich pokoikach, nieukryjesz się przed Bogiem y Majestatem lego Agar, ile ieszcze z nabytym Ismaelkiem.

Ieszcze była jasność prawdziwey wiary swiata nieroswiciła, y owłzem, Umbry tylko niewiernych na ten czas panowały; a przecię y w Umbrach, doyrzały dowcipy ludzkie Boskich, nie tylko na Niebie, ale y na Ziemi, y w wsztykich Kreaturach Majestatow:

Omnibus Creaturis felices ad sunt superi.

Sapientia dawnych, wyraziwszy swiata całego circumferencia, z wielkimi wszechmocności Boskiej dziełami, pisze nad owa *Machina Jovis omnia plena.* Nie masz miejsca, ktorego by, nieograniczone Majestaty Boga, nie napełniły. Uwiodł się rankorem spiewaicy Orpheus, w o nieograniczonym Majestacie Jowisza, na jakiegos nieuka, y tę Sonatę kazał sobie drugi raz zaśpiewać, z impetem rzekł Poganiń:

Est Deus unus in omnibus: hæc bis cur tibi dico?

Potwierdził tey prawdy, wielkiego powcipu Poeta:

*Estque DEI sedes, nisi in terra? Et pontus, Et aer,
Et caelum, Et Versus superos: quid quaerimus ultra?
Jupiter est, quodcunque vides, quodcunque videtur.*

Lucanus.

Nie rozumiey zeby tylko na ziemi Bog nieogramiczony miał miec swoy Majestat; (na przyklad po katolicku mowię) pod Osobami Chleba na Oltarzu: Naiasnieysze, y Naswieższe Majestaty tego Pana w Troycy Jedynego, sa y na Ziemi, y na morzu, y na powietrzu, na Niebie y nad Niebem. Ten Majestat Panski jest na głębokich Oceanach ktory y na wysokich Obłokach, Ten na Ziemi ktory y na Niebie, ten pod Ziemią ktory y nad Niebem. We wszytkich Kreaturach, ktore widzisz Bog mieszka: *Jovis omnia plena, Juppiter est, quodcunque vides quodcunque movetur.* y w nas te Panskie sa Majestaty. *Dij autem adsunt Et nobis,* y gdziekolwiek ruszysz się tylko, o Majestaty się Boga ocierasz: *In ipso enim vivimus movemur Et sumus.*

Billuis.

Acto. 17

Gdy przy prezencyi Talefa, swywołniey dyskursy dworna pfochość promowować zaczyna, krzyknie na wszetecznikow Filozof. *Omnia plena sunt Deorum,* ostroźnie z zięzykiem; na tym, y na kazdym inszym miesciu jest Bog, ktory długich ięzykow zkraca, hęspiechenitwo karze. Diogenes widzac zdrozne ludzi Akcyę, wklar mowi takze? *Stat post tergum DEus.* Ostroźnie wara, Bog za toba, tusz ciebie Majestat Jęgo. *Heraclytus* gdy mu się zaproszeni Goscie, dla podłosci domu, z ochoty wymawiali: *Neque huic loco desunt Dij immortales.* A czemuż gardzicie licha chata moia? poniewasz Bog y naypodlejszym dymnikiem niepogardza, y w ubogich lepiónkach kmiótkow, y w budkach zebraczych, nie tylko w Panskich Pałacach y Pokoiach Bog obecny: *DEus dicitur esse in omnibus rebus creatis, tripliciter per essentiam, praesentiam Et potentiam.*

Cornel.

Laertius.

Aristot.

Magist. Sent.

Rzymskich Oratorow inwencva pisze Niebu Epigraphę ktore w sobie insze *circum circa* zamyka Kreatury. *Nihil extra.* Boskich ci to Majestatow *speculum,* bo Pan Bog *totus in omnibus, sive omnia in ipso.* Kosciól kaze zamknac Augustyn S. á na Facyacie pisze. *Sed Numen ubiq;* zamykaycie iako chcecie Koscióły, mieysca swięta, y na Facyacie Bog jest, y w całym swiecie jest. *Spiritus Domini replevit orbem terrarum.* Nie szukay mieysca na ziemi, do skrycie wykonaney zley woli twoiey. *DEus ubiq; adest,* bo wszędzie Majestat Boski obecny jest, ktory na cię patrzy, y na kazda by nayskrytsza Akcyę twóia. *Quid faciet occulte homo quod non cognoscam.* Bystré oko Boskie y w nayskrytszych Umbrach iasno widzi, *acutus est oculus DEI ut cuncta videat.*

S. Isid.

S. Aug.

Sap. I.

S. Aug.

Septen:

Kto ladaiakiego sumnieuia, moze z owym mlókosem o którym

B

Sapiens

- Eccles. 23.* Sapiens Pański pisze, mowić: *Quis me videbit? Tenebrae circumdant me, & parietes cooperiunt me. Quem vereor? Delictorum meorum non memorabitur Altissimus.* Może z wszetecznymi Zuzannistami, drzwiami zaslonić oko Boskie; *Ecce ostia clausa sunt, nemo nos videt.* Ale kto mądry, kto uważy iż Boga Majestat wszędzie jest. *DEus ubiq^{ue} est.* Będzie mowić, chociaż: natwardy kamien, albo opokę w podroży, zpozrey z Jakobem. *Vere DEus est in loco isto.* Będzie mowić z Eliaaszem y Enochem, na kazdym mieyscu:
- Reg. 17.* *Vivit Dominus, in cuius conspectu sto.* Będzie mowić, w tentacyi Umbrach postanowiony z Monarchą Izraelskim. *In medio umbra mortis non timebo.* czemu bo tuż mnie, obok jest Bog moy, y stworca moy: *quoniam a dextris est mihi ne commovear.* Kto mądry, rzecz z wstydliva, y w nayskrzyszych reitaratach, raczey na śmierć niżeli na grzech zezwalaiaca Zuzanna *Melius est mihi incidere in manus vestras, quam peccare in conspectu Domini.*
- Jab. 15.*
- Dan. 13.*

Tais swywolna, chcec utaic wszeteczenstwo przed okiem ludzkim, do ostatniego pokoiu wprowadziwszy Pafnucyusza, rzecze: *Nemo nos hic videre iam potest nisi DEus, aut demon.* Az w tym zmyslony Confident S. Pafnicy rzecze a wierzysz ze tu jest Bog? wierze. Nuz iak wdym w Alexandryiska Nietzadnicę: Wstydzisz się oka ludzkiego, a nie wstydz cie przytomnego Boga, przy ktorego Majestacie, w oczach Jego grzeszyc chcesz? *Quomodo audes in praesentia DEI peccare, quod non auderes in praesentia hominum.*

Wize jest Bog, Majestat Jego na kazdym mieycu nieomilny:

Plena omnia fora, aut catus hominum, plenum mare,

Pleni portus, ubiq^{ue} enim Jovis indigemus omnes.

- - - Ipsius enim etgenus sumus.

y Zoroaster przydaie:

Omnia plena DEO, atq^{ue} DEO sunt omnia cincta.

Jezeli w inszych Kreaturach, by tez nierozumnych przemieszkiwa Bog w Troycy S. iedyny, a iak ze w rozumnych y sercach, ich, nie ma swoich fundowac Majestatow? Jegoć to, iako Iaskawego Pana znamy przemieszkiwac delicye: *deliciae mex esse cum Filiis hominum.* Za Pawła V. Papieza, przywieziono z Indyi do Rzymu Kwiat Granadylla nazwany, na ktorego listkach, wyrazone były wszystkie insignia męki Pańskiej, y owszem cała męka Pana. *Suprema DEI providentia, supra foliorum Ambitum, columnam, coronam, spinas, clavos, ceteraque Christi patientis insignia, non sine prodigio naturae ostentat.* Dobroc Pana Boga, Majestatu swojego Splendory, na kwiatach słabych pokazuie, dopiero sz na ludzkich Sercach? *Deliciae mex esse cum Filiis hominum.* Kto nie uzna na sercu Serafickiego Franciszka, iawnego Troycy S. Majestatu, ktory z Dokto-

rem Naro-

Eccles. 23.

Dan. 13.

Reg. 17.

Jab. 15.

Dan. 13.

Lareb.

adig.

Gal. 8.

Mundus Symb.

Bon.

rem Narodow iuz rannem będąc, y naznaczonym znakami zbawienia naszego piaciu Ran Zbawicielowych: woła: *Vivo ego iam non ego vivit vero in me Christus.* Za Karola Austryaka, w Lincium, urodziło się w podłym stanie niewinniatko, na ktorego ciele gdy dnia trzeciego po Chrzcie Świętym umarło, wydał się iawnie zpodziwiniem całej Austryi, piaciu Ran Iezusowych Majestat. *In parvulo mortui cadavere, prodigiosa in manibus, pedibusque, & in latere signa erupere.* Wdziera się Pan Bog y do serc naszych, byle miał wolny akces. *Ego sto ad ostium & pulso, si quis aperiat mihi.* Osobliwszy to Majestat Boga serce ludzkie, w którym rezydować Bogu w Troycy S. Iedynemu roskolzy nad roskolzy *Deliciae: Ad eum veniemus & mansionem apud eum faciemus.*

Gal. 6.

Lyrans.

Apar. 3.

Lecz takim Majestatem, Nayswiętżey Troycy Iedynego Boga, osobliwym Majestatem jest serce Kapłanskie. Oblubieniec Niebieski mowi do swoiey Dylekty: *Pone me ut signaculum super cor tuum, ut signaculum super brachium tuum* połoz mnie iako pieczęć na sercu twoim, wyras mnie na ramieniu twoim. Oblubieniec ten jest Bog nasz, Dylekta tego Nayswiętższego Dusza Kapłanska, wtey duszy sercu funduje Bog Majestaty swoje. *O Sacerdos! pone me ut signaculum super cor tuum; idest imprime me intus, me iugiter cogitando, : imprime foris propter me strenue operando, ut pia cordis interna cogitatio, in externam brachii operationem emanet.*

Can. 8.

S. Cassio.

V. Beda.

D. Justy.

Epikureusa Discypułow, w Sygnetach Osobę swoiego Professora nosili. Stoicy Zenona, Akademicy Platona, Feripatheticy Aristotelesa. Affricanus wpierscieniu ma Oyca Obraz, Lentulus Dziada Swoiego, Juliusz Cesarz Wenerę. My zaś Kapłani Oyca, Dobrodzieia, nauczyciela naszego Boga w Troycy Iedynego, Majestat na sercach naszych wyrazac powinniśmy. Pompeiusz Wpierscieniu Lwa noszac lemu się kłaniał; Kapłan w sercu ma Boga, a nie będzie ze mu się kłaniał, aby tey rezydencyi w zyciu całym nie opuścił. Augustus Cesarz mając w Sygnetcie Alexandra wielkiego, często mowił iak do żywego. *In Annulo species in corde vera effigies.* Na Sercu Kapłana kazdego, ma bydz *effigies vera* żywy Obraz Troycy Świętey Boga iednego Majestatu, tego sam Bog affektuie po Kapłanach: *O Sacerdos, pone me ut signaculum super cor tuum!* Pewnemu Kapłanowi pokazał drogic Monile Zbawiciel troiogranište, ktore na sercu swoim Panskim miał, mowiac: *Portandus tibi est in corde character tranquilla Trinitatis.* Dokumentalna obligacya, iż serce Kapłanskie, ma bydz Majestatem Troycy Świętey tego Bog affektuie, to Chrystus iawnie pokazuje, A ty co mowisz pełny Ambrozyi Niebieskich, y słodkich Duchas. Nektarow Ambrozy S. oto: *DEus in fronte nostro sit ut eum semper confiteamur, DEus in corde*

Cicero.

Anilius.

Beyerl.

Lovanie

S. Ambro

Nostrog

Nostro sit, ut eum semper diligamus. Słuchay my Kapłani co do nas mowi *Petrus Faber*; *Servus DEI summe nisi debet, ut sit tabernaculum SS. Trinitatis.* Iak w Monstrancyi Chrystus, tak w sercu Kapłanskim Troyca Święta zostawac ma. Serce Kapłanskie, Majestat to żywego Boga.

Prov. 23. Mowi Bog do człowieka, *Frabe* (Hebrayczyk czyta) *da Fili mi cor tuum mihi.* Day mi Synu moy serce twoie. Pewna to, ze tu Pan Bog napiera się serca ludzkiego; ale to nayspewnieysze ze serca Kapłanskiego, waszego serca nowi Kapłani, *Frabe, da Fili cor tuum mihi.* Kapłani są Synami Nieba: *Cælorum Filii*; dla czego serca Kapłanskie nie światu, ale Niebu należa. Kapłani Synami są prawdziwego Boga w Troycy S. iedynego, *Filii DEI appellantur & sunt,* dla czego serca Kapłanskie, Troycy Nayswiętszey do wygodney rezydencyi oddane bydz maia. Ablegat Niebieski mowi do Panny ieszcze przed w Cieleniem w żywot słowa przedwiecznego *Dominus tecum,* Panno Pan z toba a co to za Pan z Marya Panna, nizeli staie się Matka Boska? *Dominus DEus Trinus & Unus singulariter & singulari prerogativa cum Maria, quam cum omnibus Sanctis.* Kapłani, *cum Sanctissima Deipara comparantur,* w Comparacya w chodzicie nowi Kapłani z Matka Nayszystsza y Panna; nizeli w Ręku pierwszy raz słowo przedwieczne pod osobami Chleba piasłowac będziecie powinien się w waszych Kapłanskich sercach znaydowac Bog, *Dominus tecum o Sacerdos? Singulari prerogativa, quam cum omnibus aliis hominibus* kazdy Kapłan; *tanquam Christus & DEus in terra.* drugi Christus drugi Ziemski Bog; więc iak Bog nie dzieli się od siebie, iako Chrystus iest Święty nad Świętymi, tak Kapłana serce, ma się przez Cnoty Święte, przez zycie Chrystusowe stać nierozdzielny, od Boga w Troycy S. iedynego, iako Chrystusa serce ma bydz Maiestatem tego Pana.

Sacerdotalis vita exigit, ut sint Sacerdotes:

Christi Alumni.

A peccatis segregati,

Rectores non Raptores,

Sobrii in mensa.

Prudentes in letitia,

Puri in conscientia,

Affidui in Oratione,

Humiles in Congregatione,

Modesti in Prosperitate,

Divites in Virtutibus,

Sancti in conversatione,

Sapientes in Sermone,

Veraces

Visa.

Casarius.

Ari. Mol.

Bern.

Item,

Episto-

Sacer-

alt.

*Veraces in prædicatione,
Exemplaria Virtutum
Potentes in opere & Sermone,
Amici DEI nimis honorati.
Conserui & socij Angelorum
Throni Ter Optimi, Maxime
Cujus sunt Bajuli.*

*Psal. 138.
Apoc. 19.*

Idiota

Henricus Suso błogosławiony, y w zyciu S. Kapłan, miał to szczęście, iż mu się P. Bog z nieskonczoney dobroci w postaci człowieka pokazawszy, mówi z wżelka przychylnoscia: *Præbe Fili mi, cor tuum mihi.* A Święty Kapłan co na to? *Ego toto corde, sensibus & animo, te in exhaustam omnium desiderabilium abissum ardenti Cordis mei, affectu complector.* Ja niegodny Kapłan, zmysłami powierzchwnymi y dusznymi, Ciebie Boga mego niezgruntowana przepaść całym sercem, y affektem sciskam, mielzkay dobry Boze w Troycy Święty Jedy-ny w sercu moim. Przy pierwszey ofierze Panskiey, macie w oczach waszych, iako y błogosławiony Hugo nowi Kapłani Boga prawdziwego, rozumieycielz, y mocno wiercie, iż Bog Stworca wasz, ktorego w ręku waszych, pierwszy raz piałtować bęziecie, affektuie iak własnego Majestatu swego, serc, kazdego z osobna, waszych *Præbe Fili mi cor tuum mihi.* Conferuycielz mu z ochotą serca wasze y dusze wasze, na ktorzychby swoy, na Chwałę swoję, y na Zbawienie wasze, ufundował Majestat. *Hic habitabo quoniam elegi eam.*

PUNKT WTORY

Nowych Kapłanow Herbowny Kleynot w Zyciu, Trzywdar

TRZYWDAR I.

Hoc est; Tria in Donum

TRZYWDAR po Polsku, po Lacinie *Tria in donum*; Trzy Okolśki Osoby Troycy Świętey, dać wam nowi Kapłani *in Donum tom. 3.* w Dar. *Patrem VERBUM & Spiritum Sanctum.* Co to jest Bog chcecie wiedziec? Jest według Leona S. *DEus cujus natura est Bonitas.* Bog nasz jest dobroć nieskonczona w Dar Kapłanom nowym dobroć Pana Boga idzie; Kapłan powinien bydz *naturâ bonitas.* a iakze Kapłan nie ma bydz, prawie z Natury dobry, ktory jest,

Theodoret.

DEI Coadjutor
Divinae voluntatis interpres.
Divinae vocis Organum.

Jak ze Kapłan nie ma bydz naturá Bonitas ponieważ kazdy
Kapłan :

Item.

Regni DEI Minister,
Pietatis Doctor
Populorum Gubernator.

A iak ze nie ma bydz Pater Spiritualis Natura bonitas, iako Bog
Ociec, ponieważ kazdy Kapłan

Perfectionis Speculum,
Angelorum Condiscipulus,
Patronus Fidelium.

VERBUM Caro factum, y to w Dar należy nowym Kapła-
nom. Staie się Syn Boski słowo przedwieczne Człowiekiem, az mu
przez Izaiasza pisze Niebo tytuł, *Admirabilis vocabitur nomen ejus.*
W całym życiu Syn Boski w ciele *Admirabilis.* A zasz to nie cud
bydz Bogiem y człowiekiem? *DEus homo?* A zasz to nie cud bydz
nayniższym y naywyższym? iako iest Syn Boski? *Humilis & Subli-
mis.* A zasz to nie cud bydz malinkim y nieograniczonym? *Par-
vulus & Immensus.* A zasz to nie cud umierac bywszy niemiertel-
nym? Cud, *Mortalis & Immortalis.* A zasz to nie cud, bydz wszech-
mocnym y ubogim, Słowem y Niemowlęciem? cud nad cudami,
Omnipotens egenus, Verbum loquans. Syn Boski w Ciele Cudowny
in omnibus.

Admirabilis przy poczęciu, ktore było z Ducha Świętego.

Admirabilis przy narodzeniu, Matki bez bolesci.

x Mar-
bant, *Admirabilis* w życiu, bez wszelkiego grzechu.

Admirabilis w Kazaniach, *nunquam sic homo locutus est.*

Admirabilis w Cudach. *bo nemo potest signa facere quae fecit.*

Admirabilis w Przemienieniu. *Facies ejus sicut sol.*

Admirabilis w okrutney męce, gdzie *Sol obscuratur petra scinduntur.*

Admirabilis w zmartwychpowstaniu, na ktore za drzała ziemia.

Admirabilis w stąpieniu do Otchlan, ktory zastraszył piekło.

Admirabilis w Niebowstąpieniu, *gradens in multitudine virtutis tuae.*

Admirabilis w Sakramencie pod przypadkami chleba,

Admirabilis będzie na ostatecznym Sadzie dobrym dając korony
Zbawienia, grzesznikom potępienia.

Admirabilis będzie na całą wieczność *in magnificentia gloriae.*

Tak y Kapłan w Życiu ma bydz *totus Admirabilis.*

Ansel.

Admirabilis w światobliwosci przy początku Kapłanstwa, *Sacerdos
virtutum Prototypus. Admirabilis* w Rodzeniu nie iako Chrystusa
na

na Ołtarzu. *Admirabilis* w zyciu bez wszelkiej zmazy, iako *Spiritus S. Oraculum*. *Admirabilis* w Kazaniach Naukach duchownych bo Kapłan jest oraz *Regni Calorum Prædicator*, zgoła we wszystkim ma bydz *Admirabilis* iako Syn Boski wciele. Cudownie ochotny w usłuzeniu chorym, bo jest *Medicus Morborum Anima*. Cudowny w naukę umiętnosci co do iego stanu należy, bo Kapłani są *Magistri Scientiæ DEL*. Cudowny ma bydz Kapłan w Nawroceniu grzeszników do Pana Boga, bo jest: *Improborum terror*. Cudowny ma bydz w Miłosci przeciw grzesznikom, bo go Bog chciał mieć Patronem ich, *Sacerdotes peccantium apud DEum Patroni*.

S. Ansel.
S. Grego.

Ex S.
Prospero.

Idem.
Idem.

Idem.

Duch Święty między infzymi tytułami, ma y ten, iż się zowie *Paraclytus id est Consolator*, Pocięzyciel, każdy nowy Kapłan w Dar ma mieć w całym zyciu ten Dar Ducha Świętego *Consolationis*. W Dyanny Kosciële był Kapłan *Magolibozus*, który rozdawał ludowi *Coronas Consolationis*. To będzie *Officium* wazne nowi Kapłani, dzis Bogu przez pierwsze ofiary poświęceni, rozdawać Imięnym *Coronas consolationis*. Będzie potrzebował Kosciół Boży was konsolacyi, wrokskrzewieniu wiary S. pamiętaciez ze Icie *Columnæ Fidei Christianæ*. Będa się do was uciekac ofierocieli przed Bogiem winoway y, prozrac od was duchowney Konsolacyi, pamiętaciez iż iestescie *Civitates in monte posita, civitates refugii*. Będa przychodzie do was katecy prozrac Konsolacyi duchowney; pamiętaciez ze iestescie *Baculi claudorum*. Będa uważ zebrać Pocięchy w slepocie grzechu zostajaci; pamiętaciez iż iestescie *Duces cecorum*. Będa was nieumiętni prosić, o koronę z konsolacya nauki Duchowney, pamiętaciez iż iestescie. *Ignorantium Magistri*. Będzie się po was spodziewał y spodziewa Zakon wasz *Consolationis coronam*, powinniście się starać o tę S. Zakonowi Konsolacya, bo Kapłani są *Religionis fulcra*.

Jac. a Vo

Alex. ab.
Alex.

Ex Cons.
Trid.

TRZYWDAR

Hoc est:

Tria in Donum, II.

TEn Herb według Kronikarzew Polskich ma w sobie *Tres Stellas*, trzy Gwiazdy. Trzywdar trzy gwiazdy, daię wam trzy Kapłani za Herbowny kleynot w zyciu, a te nie infze tylko: JEZUSA MARIĄ, y JOZEFA. Carolus Ghioldus Mediolanski Theolog Sakramenta święte wyraża pod Obrazem Gwiazd z Napilem: *His vivimus & regimur. Hac Nomina Tria in Donum*

num Iezus, Maria Iozef, sa iasne Kapłanskiego zycia splendoru naszego, *His vivimus & regimur, idē per Ordinem.*

Imię IEZVS według Doktora Narodow: *Nomen super omne*

Philip 2.9. Nomen. Imię nad wszystkie Imiona. Excellencya Imienia Kapłanskiego (iako imię Ephestiona z Alexandrem, *& hic Alexander est*)

Ant. Molin cap. 16. de instr. Sac. zarowno niemal, zwoli Boga wazy *Christus est & DEUS est in terra Sacerdos:* Bernardyn S. Senenski, w Słoncu malował Najsłodsze Imię Iezus, *In sole pingebat Nomen Iezu.* A to temu ze Imię Iezus, iest

March. *Lampas univrsi, decor stellarum.* Imię Iezus iasny to Splendor grzesznych, za ktorego inwokacya, gotowa wokacya-przeznaczenia. *Omnis qui invocaverit nomen Domini Salvus erit.* Imię Iezus, iasny to splendor niesprawiedliwych; z ktorego bicia promienne protekcyi, wszelkiego przed Bogiem usprawiedliwienia y zbawienia promocyje. *Turris fortissima Nomen Domini, ad ipsum currit. Iustus, & salvabitur.* Imię JEZUS, *Lampas univrsa.* Lękaia się swiata tego Umbry piekielne. *Nominis JEZU potentiam demones horrent.* Ustępuia temu swiatłu cienie wszelkich alternat ofobliwie sumienia. *Tristatur aliquis vestrum, veniat in cor JESUS, & inde saliat in os, & ecce ad exortum Nominis lumen, nubilum omne diffugit redit serenum.*

Joel. 2.32. *Prov. 18.10*

Justinian. Mart. *Bern.* Vwalz cie iak się Kapłani Duchowni, Pralaci kochali w Najsłodszy Imię JEZUS. Paweł S. Apostoł, oprocz wymowienia w zyciu Kapłanskim y kaznodziętskim ięzykiem, Imienia JEZUS wyraża to Nay: Imię w swoich Epistołach dwiescie dziewiętnascie kroc razy. Imię Chrystus czterystakroc razy. Umiera Paweł S. dla wiary Chrystusowej, az ucięta głowa upadłszy na ziemię trzy razy ztrzymawszy Saltami wymawia; JESU, JESU, IEZU, Jan S. Evangelista *quinquagies*, pięcdziesiątkroc razy, to słodkie Imię IEZUSOWE w swoich skryptach kładzie. Joannes Columbinus Fundator Iesuatorum w swoich Epistołach *mille quinquagies* tysiąc y pięcdziesiątkroc razy wspomniął IEZUSA. Imię Iezus wustach Kapłanskich Herb sięmy sumnienia. Powiedział Pan Iezus na Pawła S. *Vas electionis est mihi iste,* co za racya szczęśliwey Pawła Elekcyi. Imienia IEZUSOWEGO Herb którym się Apostoł pieczętuje, y do tego Herbu Najswiętszego narody przyimuie. *Ut portet Nomen meum coram Gentibus & Regibus & Filiis Israel.* Nowi Kapłani zyczycie sobie bydz Elektami y Dylektami Boga w Troycy ledynego, przez Pana IEZUSA Chrystusa, pieczętuyciesz serca wasze, usta wasze przed światem Imieniem IEZUSOWYM. Zdobit ten Herb duchownych nie tylko za zycia ale y przy Jego zgonie w ciężkim skonaniu, Stephanowi S. słodkimi figami były Zydowskiey Synagogi kamienie, *Lapides illi dulces fuerunt,* przy w spomnieniu najsłodszego Imienia JEZUS. *Domine JESU suscipe*

yras.

yras.

yras.

JESV.

Ro 17.

Ro 7.59.

suscipe

fufcipe Spiritum meum. Gerardus Vngarow Infulat S. gdy był zabi-
 iany kamieniami, za kazdym guzem, y sinoscia za kazda rana wo-
 ła na JEZUSA iak Szczepan S. Za nieprzyjacielami supplikuiac:
Domine JESU ne statuas illis hoc peccatum. S. Felix Toboracen-
 ski Biskup stanawszy na placu smierci, mowi do JEZUSA welofo skła-
 niaiac pod miecz katowski kark: *Domine JESU tibi, tibi cervicem*
meam ad victimam flecto. Nicolaus Dusca Archiprezbyter w osm-
 dziefiat lat staruszek, od dziefiaciu Kalwinow przez trzy godziny
 męczony, pytany o Herb Papieskich Kapłanow, odpowiadał do
 zgonu zycia JESUS, iakoby rzekł ten S. Kapłan JEZUS Herb Ka-
 płanow wzyciu y przy smierci. Nowi Kapłani za wielki prezent
 mieycie Imię JEZUS, bo tym się pięczętowac iest bydz JEZUSA
 Colligatem.

Lyrans. 1.

Item.

Idem.

Imię JEZUS iest *lux mundi*, nie tylko *lampas uniuersi*. Kazdy
 Kapłan, a osobliwie od momentu przy pierwzey ofiarze Panskiej,
 powinien bydz swiatłem. U Egipcyan Kapłani nizeli imieli Bogom
 sprawowac ofiary, na pustyniach zycac w mortyfikacyach, spofobieli
 się do ofiar. Skonczywszy acces do nabozenstwa swego, brali na się
 szaty, na ktorych były wytazone Planety Niebieskie, a gdy w cho-
 dzili *ad Phana* Kapłani, lud upadał na kolana witaiać ich, *Salvete*
Jovis Lumina. Was nowi Kapłani nie Egipcyanie, ale Chrzcescia-
 nie, Niebo całe wita dzis pierwszy raz u Oltarza *Salvete Lumina DEL.*
 Nie gasciesz w sobie tych Splendorow JEZUSOWYCH, ale przyczynia-
 cie, przez swiatło cnot Swiętych; iest Chrystus JEZUS. *Lampas uni-*
uersi; Lumen mundi; y wy wedlug Cezaryusza iestescie *Lampa-*
des accensa, wedlug Matheusza S. *Lux mundi:* do szczętu zycia badz
 ciesz swiatu *Lumina Jovis.*

Tullius.

Casar.

Imię JEZUS, *decor Stellarum*, wszystkie swiatła swiata ciemne to
 gwiazdeczki przy sloncu JEZUSIE. Imię Kapłanskie wszelkie swia-
 tła swiata smiem rzec, celuie. *Ministri status* swiatła swiata, *Lux.*
 Godni Senatorowie w Panstwach y *Monarchiach* swiatła swiata, *Lux.*
 Dopierosz Regnanci swiata Naziasnieyszi *Lux*, Splendory te swiatowe
 by tez Nayiasnieysze, przyciemne to Gwiazdy, przecim Splendorom
 Kapłanskim *Sacerdotes decor Stellarum.* Jezeli to iasny Splendor,
 bydz *Ministrem status*, Panow ziemskich, doskonalszy Kapłanow,
 ktorzy *Ministri Christi.* Jezeli iasny Luminarz Senatorem bydz
 w Rzeczypospolitey iasnieyszy w Kosciele Bozym. *Prezbyteri Ec-*
clesiæ Senatores.

I. Cor. 4.

S. Anselm.

Jezeli iasny splendor swiata Monarchow nad jednym Panstwem;
 nierownie iasnieyszy Kapłanow ktorzy sa Splendorami w wszystkich
 narodow y Panstw. *Principes constituti super omnem terram.* a wed
 dlug Jeremiasza *Reges constituti super Reges Gentes & Regna.* Tu

Psal. 4.

Ier. 1.

Ex S. Bern. Anselm S. cuduiac się tym Splendorom mowi: *O Sanctissimi Sacerdotes Filii DEI altissimi, nulli Reges, nulli Principes sunt vobis digniores.* A kto z Monarchow smiał się *scabellum* Pana tego dotchnac Majestatu, ktorego wy wręku piastowac będziecie? zaden. *Vos estis lumen, decor stellarum.*

Wysockie Niebieskie Olympy: zadnym ięzykiem Nieba ozdoba wymowic się, rozumem poiac, dopierosz piorem opisać nie moze. Anielska piękność czyieyze ozdoby nie celuie? Wysockie Nieba czyieyze wielkosc, nieprzenosza? Kaplanska godnosc nad gorne nieba, nad piękność Aniołow. *O veneranda dignitas Sacerdotum! si contemplari poteris altitudinem cali? Altior es; si pulchritudinem cali? pulchrior es; si Nobilitatem Angelorum? Nobilior es.*

S. August.

Jan S. w swoiey Apokaliptyce, opisuie koronatow nieba, ktory korony swoje deponuia, pod *scabellum Majestatu Baranka*: *Ponebant Coronas ante thronum Agni.* Marchantius w swoim Ogrodzie duchonnym mowi: *Hoc est nomen Agni, (idest Sacerdotis) cui omnes electorum corona adscribi merito debent.* Jako Imię IEzusowe, tak Imię walze Kaplanske weneruia SS, Regnanci na Niebie *Ponebant coronas suas ante thronum.* Przy pierwszey ofierze Panskiey, ktosz wam proszę assystuie? powiem ia: Assystuia wam Regnanci nieba, Aniołowie Święci. *In Sacramento Eucharistia Angeli Dei famulantur ei* (mowi Bernhardus o kazdym Kapłanie) *mille a dextris, & mille a Sinistris, quidam succurrentes, quidam brachia ejus levantes, quidam vero suum Creatorem adorantes.* Przy straszney ofierze Panskiey, S. Xystulowi Papiezowi na *Dominus Vobiscum; Et cum Spiritu tuo.* Odpowiadali Aniołowie Święci. S. Andrzeiowi Karmelicie, za czalem Biskupowi Fessulanskiemu, mnogosc Aniołow *depositis* dla rewerencyi Coronis przy nowej Mszy Świętey assystowala. *Wam,* iako kazdemu własce Boskiey zostaiacemu Kapłanowi, dzis przy walzych Prymicyach assystuia y sluza: *Aniołow tyysiace: Mille a dextris, & mille a sinistris.* Większa tu assystencya, większa y powaga walza, nizeli Izraelskiego Monarchy Salomona. Owemu szeszedziesiat wybranca z całego Izraelu sluzy: *Eu lectulum Salomonis sexaginta fortes ambiunt, ex fortissimis Izrael.* Walza powaga u Oltarza powaga JEzusowa, gdy wam tyśiatczne pułki obok assystuia, was pod ręce trzymaia, zwami przy elewacyi poświęconey Hostyi ręce podnosić beda, y wam się klaniać. *Mille a dextris, mille a sinistris, levantes, adorantes.*

Apo:

March.

**Ex Prom-
ptuario
Pauli
Wann.**

**Kissl. in
Alv.**

Idem

no. 3. 7.

Ta powaga JEZUSowa do czegosz was stymuluie nowi Kapłani? do cnoty, do naynizszey pokory JEzusa. *Quanto magnus es, humiliare in omnibus.* Pewny Brat (*in vitis* czytamy EP.) pyta ktora icst

ra jest pierwsza ozdoba Jezusowa w Kapłanach ? odpowiada Starzec :
Humilitas, Pokora Pana, w Kapłanach drogi to klejnot, który gdy
 by miał wypaść z Kapłanskiej korony, za prosty wieniec, wszystko
 by nie stało: *Hoc sentite in vobis, quod est in Christo Iesu*. Chrystus
 Pan Nieba y Ziemie Monarcha, ktoremu wszystkie y Gorne, y po-
 niższe klaniała się Majestaty. *In Nomine Iesu omne genu flectatur*,
 robakiem się pisze: *Ecce ego vermis et non homo*. My proch y
 ziemia, będziemy na świecie zostawionych szukać tytułów ? bę-
 dziemy się o pozegnane ostatni raz, świata umierając pytać kolly-
 gacye ? Chrystusa nowy Imitatorze, nowy każdy Kapłanie, pisz się,
 z Chrystusem robakiem, nie godnym rodakiem, pisz się ziemia nie
 ziemianinem, pisz się z cnot słachetnym, nie z urodzenia. *Nobi-*
litas morum plus ornat quam genitorum, bo to szczególna prawda:

Nobilis est solus virtute insignis et arte,

Virtus Nobilibus clarior una viris.

Nulla Nobilitas inter malos est.

Ex Lobner

Amant.

Eurip.

Sluchaycie Wielkiego a Kempis Thomasza, iak zaleca nowym Ka-
 płanom pokorę Zbawiciela. *Esto humilis et pacificus, et erit tecum*
Iesus bądź pokorny, bądź spokojny, a będzie z toba w całym zy-
 ciu, ten ktorego dzis piastować będziesz; będzie w całej wieczno-
 ści, JEZUS.

Najświętsza MARIA, y ta w Dar należy nowym Kapłanom:
Psal. 100. Najiasniejszy Monarcha Izraelski y Prorok mówi: *Per-*
ambulabam in innocentia cordis mei, in medio domus mea. W nie-
 winności serca mego, chodziłem w domu moim. Dom, niewin-
 nosci szkofa; cudze kraie, dywertencye, rekreacye, deambulacye
 non item. Jozef Patryarcha w Pałacach Pańskich pieczętuje się
 niewinności Liliami. *Thomasz z Aquinu in medio Domus, Angelicus*
S. Dominik w Gabinecie Krolow Kasztellu z nierządnic tryumfuie.
Kazimierz Polski w Pokoiach Krolewskich Innocentia pura. Zdo-
 bi *innocentia Cordis* Panow, ale dopierosz ozdoba jest Kapłanow.
Sacerdotes Gens Sancta, Genus electum, Kapłani według ciała ludzie,
 ale według dusze Anieli a Anieli. *Angeli*; każdy Kapłan *Angelus*
Domini exercituum. A gdzież z naleść ten najdroższy Anielski ta-
 lent, gdzie tę wyszukać perłę ? *in medio domus*, w domu. *Adam*
w Raju in medio domus Virgo, a na peregrynacyi, iuz iak inszy. *Co-*
gnovit Evam. *Dina w Domu Oycowskim in medio domus Dianna*,
 a na diwertencyi do Sichemitow iuz nie Panna. *Cum Sichem vio-*
Jasset Dinam. Proculus, w Domu Proculus, daleki od ruiny niewinno-
 ści, udawszy się do Sarmatow, a powrociwszy do Oyczyzny za naj-
 większą pochwałę sobie kładzie wszeteczeństwo: *Spatio quindecim*
dierum, centum virgines Sarmaticas impregnavi.

Gen. 39.

1. Petr. 2.

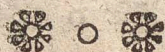
Malact

Gen. 4.

Gen. 34.

March

Aktorysz

A ktorysz taki Dom jest szczęśliwy, w którym niewinnose
szczegulna, więcey niz *Anielska kwitnie*? Oto Matka Nayswiętsza
Ansel. *Maria, Maria Domus DEI, Comus Virginalis. Maria Domus*
Pet. Damas. *Divina, faciens nos per opera DEO placencia Domos Trinitatis. Ma-*
Jo. Dau. *ria Domus immaculata.* W tym Domie Nayswiętszey Maryi znayo
S. Method. duie się wszelka cnota, wszelka innocentia, niewinność która wdar
Boski osobliwszy idzie Kapłanom. Kryształom Serafickiego Oyca
Erath. od Anioła prezentowanym napisano Lemma: *Intus & Foris, Ka-*
płan kazdy, ma bydz nad kryształy, na duszy y ciele, *intus & foris.*
Jako Nayswiętsza Marya ma bydz kryształem.

Crystallus lucidissima peccatorum mala depellens.

Crystallus in qua relucet splendor omnis sanctitatis.

Joannes Baptista pisze Matce Boskiey *Elogium: Umbram ne-*
scit. Nie zna zadney by naymnieyszey umbreli grzechu *Maria*
Bernard. *Panna: Maria gemmis ornata virtutum, geminoque mentis pariter*
& corporis decore praeulzida. A S. Thomasz *Anielski* rzetelnicy:
Maria purissima fuit, quantum ad omnem culpam, quia nec originale,
nec mortale, nec veniale peccatum incurrit. W tym punkcie Matka
Boska *Maria*, Kapłanow ma bydz naydrozsze monile, po ktorych
Bog y ten stan Kapłanski tey się upomina doskonałości: *In tali sta-*
Mol. *tu Sacerdotes, homines non sunt. Quid ergo? Plusquam Angeli &*
Seraphini? cum Sacratissima DEI para comparantur, Filii DEI appellan-
tur & sunt.

W Athenach Kapłani białych trzewikow uzywali do ofiar, po-
kat. kazuiąc po sobie iakas niewinnosc. *Albatis calceis candorem ostende-*
bant. Jezeli w Poganckich, do pierosz w Chrystusowych Kapłanach
kandory popłacaia; U Etknikow *ad Valuas* Poganckich Zakrysty
przybyto dekret:

Vos quoq; abesse procul iubeo. discedite ab Aris

Quae dedit besterna gaudia nocte Venus,

Casta placent superis.

W dawnym Rzymie, lub u Pogan czytano Kanon: *Ad Divos ade-*
unt *caste. pietatem adhibento, opes amovento: qui secus faxit, DEus*
ipse vindex erit. A Augustyn S. do nas Kapłanow mowi: *Omnia*
bus castitas perneccessaria est, sed maxime Ministris Ecclesiae Altaris
quorum vita, aliorum debet esse eruditio.

Iest ziele ktore zowia *Agnus Castus*, Baranek czyсты, tego Ba-
bilo. ranka kto się dotchmie swiadczy Philo niewinnym zyie do smierci.
Castus & pudicus redditur. Nayswiętszy P. y zbawiciel, pod oso-
cast. bami Chleba iest *Agnus Castissimus.* Codzien, y rękoma, y ser-
ag. cem dotykac się w zyciu waszym będziecie tego Baranka nogi Ka-
płani, pamiętaycieysz, a zebyscie byli *Casti & pudici*, iaka była Marya.
Maria Agnus castus, ad perfectam castitatem perducens. Gon-

Gondifalvus, potym Toletanski Infulat miał ten honor od Najswiętszey Maryi, że mu na pierwśza Mśza S. darowała Ornat, Anielska w niebie zrobiony ręka, z taka dedykacya prezentu. *Immaculata Candido.* Ledwie nie równe szczęście was nowi Kapłani potyka; bierzecie dzis pierwszy raz na się, do odprawienia Mśzy S. przez was samych Ornat; a gdzież bierzecie? O to w obecności Matki Boskiej, tu na tym mieyscu cudami slynacym; bierzecie prawie zrak samey Nay: Maryi Kapłanskie Szaty, z tą pewnie obligacya, a zebyscie byli w zyciu waszym, *immaculati candidi*, a potymy *Candidati, ad premia vite.* Za Augusta Cesarza, pokazała się na powietrzu cudem Boskim Panna z Synaczkim, y głos slyszany był: *Hec est ara Celi.* Stawacie dzis pierwszy raz przy tym Oltarzu, spoyrzyciesz w niebo: a obaczycie Najswiętsza Marya na ręku dzieciatko Jezusa piastuiaca, głosem nieba do was mowię: *Hec est ara Celi.* Nie ziemski to Oltarz przy ktorym stoicie, ale niebieski; starayciez się o Augustalia Cnot Maryi, a zebyscie godnymi Augustami zostawszy nieba korony odebrali. Nie takiak ow Apostata, który oddawszy *vota* Troycy Świętey iedynemu Bogu, y Matce Boskiej, znowu dedykował zycie Czartu, y zginałby był, by była *Hec ara Celi*; przy nim do Majestatu Troycy S. niestanała.

Bern. de
Bustis.

Specul.
Eximp.

Jozef Święty zamyka Trzywdar, *Tria in Donum.* Math. I. Wspomina Ewangelia, iż Jozef maz Maryi, był maz Sprawiedliwy. *Joseph autem cum esset vir iustus.* Sprawiedliwość Święta, Boga to samego perfekeya, *Iustitia DEum imitatur.* Tak Augustus Cesarz mawiał *Pietate, & iustitia Principes Dii fiunt.* Aristides za iednostaynym *consensum* poddanych, nazwany był Sprawiedliwym, ale Sprawiedliwym Sprawiedliwoscia Boga. *Aristides cognomento iustus, divinissimam appellationem traxit iusti.* Sprawiedliwość według Theologow ktora się na łasce Boskiej funduie, iest *Compendium & complexio omnium virtutum.* Jozef Święty *vir iustus*, w Jozefie S. była *Iustia*, przez ktora nasladował Boga, bo był godnym, bydz domnienanym Oycem Chrystusa. *Iustitia Josephi DEum imitatur.* Jozef S. był *vir iustus*, Swiatobliwoscia y łaska Boska oobliwsza utalentowany, iż się stał godnym piastunem Zbawiciela swego. Jozef S. *divinam appellationem traxit iusti*: bo Jozef Święty; *compendium & complexio omnium virtutum.* Kapłan kazdy ma bydz Jozefem Sprawiedliwym: *Joseph vir iustus.* Jozef Chrystusa Piastunem, y Sprawiedliwy! Kapłan Chrystusa nie iako stworca. *Sacerdes Creatoris sui Creator,* o iakiey tu Cnoty, iakiey Sprawiedliwosci za łaską Boga potrzeba? Gdyby to tylko Kapłani byli:

Math. I.

S. August
Lob.

Plutar.

Magis.

Bernbar

Duces Domus Israel.

Michæ. 3.

Custodes super muros Ieruzalem.

Isai, 62.

E

Amici

Amici DEI.
Pastores Ovium.
Dispensatores Mysteriorum DEI.
Clypei Turris Davidica.
Sponsa Divina Oculi.

Psal. 138.
Joan. 21.
I. Cor. 4.
Theodoretus.
Item.

Exod. 22. Ale kiedy to Kapłan y Hetman y Krol, y Stroz y ten ktorego nie-
Diod. bieskie Straze pilnuia; kiedy jest y Przyjaciel Boski, y Boga nie iako
Eccl. 10. Ociec. Kiedy to Kapłan y Pasterz y Monarcha, y Dyspensator y
Epitom. Gospodarz, y Tarcza, y Hetman, y Oko Oblubienicy, y Oblubie-
nc. Ant. niec, y Człowiek y zwoli Boskiey, y coś nad ludzi. *Sacerdotes quo-*
Mol. *dammodo Dei, Dijs non detrahes.* Tu potrzeba *compendium* cnot
Mol. wlszytkich, tu potrzeba Jozefa sprawiedliwosci. *Xerxes* piasłun
 Darius, nazwany był; *DEUS vivens.* A Kapłan co dzien piasłue
 Boga pod osobami chleba, iaka tu sumnienia, powinna bydz com-
 plexya? *Iustitia complexio omnium virtutum.* Filozof maluiac spra-
 wiedliwość; dał iey głowę *Minerwy*, oko *Dianny*, serce *Metella*, ręce
Athenskiego Phocyna, a to dla tego, ze *Minerwa Dea Sapientiae*
Diana Dea castimoniae, Bogini niewinnosci, *Metellus pius* pełen swia-
 tobliwosci *Phocyon* niezmierney dobroci, *Phocion bonus.* Kapłana
 cnota z tego Obrazu ma bydz formowana. W Kapłanskicy głó-
 wie powinna bydz madra *Minerwa*, bo to Kapłanska; bydz *Sapientem*
in Sermone: Powinna bydz w oku: *Diana castimonia*, bo Ka-
 płan *in tali statu homo non est.* Powinno bydz serce Kapłanskie ser-
 ce *Metella*, *Phocyna*; bo Kapłan: *plusquam Angelus plusquam Ser-*
aphin. Zgola cały Kapłan ma bydz *Jozef.* *Vir (ex omni ratione)*
justus.

TRZYWDAR III.

to jest:

TRIA IN DONUM.

Reg. 5. **N**Owym Kapłanom S. Oycy *Patryarchy Franciszka* przynależy
 kleynot *Trzywdar, Tria in Donum.* *Franciszka* *Trzywdar,*
Fides, Spes, Charitas. *Wiara* według *Augustyna S. radix*
omnis bonae actionis. *Wiara* fundament wlszelkich akćiy, y dobrych
 uczynkow. A czyiesz, iezeli nie Kapłanskie maia bydz naydosko-
 nalsze akcye? Bog mowi: *Suscitabo mihi sacerdotem fidelem.* y
 przydaie zaraz: *qui iuxta cor meum, & Animam meam facit.* Ka-
 płan Bogu wierny, dzieło rak Jego; Kapłana wiernego Bogu y
 Stworcy swojemu; wlszytkie Akcye, cale zycie, według Serca, we-
 dług dusze, y intencyi Boga. *juxta cor & animam.* Ktorych akcyi
 wykonac niepodobna, bez wiary, miłosci Boga, y nadziei. *Prosper*
S. powie

S. powiedział o Kapłanach, *Claves caelestes in manibus gestant.* Kapłani od Nieba klucze mają, klucze do nieba ośobliwsze, które przy Kapłanach zostały: *Fides, spes, & Charitas.* Trzech Kolorów zazywał najwyższy Kapłan Aaron według woli Pana Boga: *triplici colore hyacintho, purpura, cocceo. voluit Deus Aaronem vestiri.* Hyacinth wiara, *purpura* miłość Boga, szkarłat nadzieja, w tych kolorach Kapłanska dusza podoba się Bogu. Najwyższych Kapłanów, *summos Pontifices*, dwudziestu y dwu Męczenników *continuata serie*. Bóg z ręki Nieba wyraziwszy, nad nim pisze; *Fides*, na lewcu; *Charitas*, w prawym; *Spes*, Zaden Kapłan począwszy *a supremo capite*, nie utrzyma się przy niebie; jeżeli złotego Charakteru nie dotrzyma Bogu, który jest *Fides, spes & Charitas*. Paweł S. pisze do Timotheusza: *Exemplum esto fidelium in verbo, in conversatione & charitate & fide.* Kapłanski to Trzywdar którym się S. Franciszek pieczętuje, chociaż z Kapłanem nie jest, *Fides, spes, per conversationem cum caelestibus; charitas.*

Czasu pewnego ma Franciszek S. wizya, przychodzi do niego Chrystus y mówi: Franciszku dajże mi co: Odpowiada pokornie Panu Franciszek, o mój Panie! nie mam ci nic przy duszy moiej, tylko ciebie szczególnie Boga mego: *Deus meus & omnia.* Chrystus, Franciszku polzukunft ieno, a zaś znajdziesz co, sciagnij rękę do kieszeni: sciagnij S. Ociec na rośkas Zbawiciela, az znajdziesz przy sobie trzy złote tabliczki, iak gwiazdy *Tria in donum tres Stella.* Na owych gwiazdach złotych Niebieski charakter, na jedney *paupertas*, na drugiej *obedientia*, na trzeciej *Castitas.* Do Herbownego Klejnotu Zakonnego Kapłana, ba ledwie niekazdego, *haec tria in donum naleza.* Chrystusa pierwszego kapłana, *Nomen super omnem?* dla czego? dla szczegulney obedyencyi. *Propter obedientiam.* Kapłanski Imię. *Summa bonorum omnium*, Kapłanski Imię. *Miraculum stupendum.* Kapłanski Imię nad Krolestwa. *Sacerdotium regno excellentius.* Wszystkie Imiona wielkie świata, wszystkie tytuły. Ołow prosty; Imię Kapłanski pierwszy próby złoto: *Aurum non tam pretiosus est plumbo, quam regia potestate, altior est dignitas Sacerdotalis.* *Nomen super omne nomen*, ale to Imię ta *excellencya* temu służy, któremu służy y *Obedientia*, świadczona Kościołowi Bożemu, Bogu w Przelozonych. *Christus factus est obediens & donavit illi nomen quod est super omne nomen.* Słonce Doktorow Augustyn święty mówi: *omnibus Castitas pernecessaria est, sed maxime Ministris Ecclesie altaris.* Do Herbu Kapłanskiego Anielska należy niewinność, miły to pieniązek, miła gwiazdka Panu y Zbawicielowi naszemu w Kapłanie *Castitas*, kapłani ktorzy się ta gwiazdka niepieczętują, w oczach Pańskich biedacy, czy oraz y biadacy. *Va illis qui ambulantes in carne, DEO placere non possunt, & placere*

Num. 5.

D. signis

Ecclesiast.

S. Bonav.

Węgrzyn. in Talam.

Sponsa.

Philipp.

S. Ignat. Smirn.

S. Clem.

S. Clem.

S. Ambro.

S. Ang.

S. Berna.

placere praesumunt. Miodopłynny Bernard dyskurs zaczyna: *Quid quid Sacerdos, praeter necessarium victum, & vestitum simplicem de altari retines, tuum non est, rapina est, sacrilegium est.* Kapłanie poświęcony Bogu, cokolwiek masz oprócz wyżywienia ucziwego, y przystoyney a ubogicy suknie, nie twoie to, zdzierstwo to, święto kraćtwo to.

Pretenduje Pan Jezus tego klejnotu. *Tria in donum.* Trzywdar od kapłanow. *Obedientiam Castitatem & Paupertatem,* oślobliwie od Franciszkow od kapłanow zakonnych. Simon z Chaldeyckiego języka. *Obediens.* Antoniego S. Lilie dokumentem ze Antoni: *totus Castitas. Laurentius totus Paupertas. Laurentius thesauros --- dedit pauperibus.* Nazywa się ieden zwas w Zakonie Simon, drugi Antoni, trzeci Laurenty, czy Wawrzyniec: Ia zas zyczę Bracia moi, aby zwas kazdy przez zycie wasze, iakoscie obiecali Bogu przy Professyi waszey, był *Simon, Antonius, Laurentius. Obedientia Paupertas, Castitas, tria in donum.* Henryk Krol Francuski, kazal sobie dawac do stolu trzy talerze. Na pierwszym był wyrazony ukrzyzowany Pan z Inskrypcya: *Cibus cordis,* na drugim księga z napisem: *Cibus mentis,* na trzecim, chleba bulka *cum Lemmate: Cibus ventris.* Przy kazdey ofiary Panskiey kommunyi, Chrystus będzie pokarmem waszym, ktorego z pateny, iako z talerza pozывать będziecie *cibus cordis, cibus mentis, cibus ventris.* więc za te *tria in donum,* Trzywdar Jezusowi, z całego serca conferuycie wzajemnie w zyciu, *obedientiam paupertatem, & castitatem,* bo to są mile iako w Franciszku *oblectamenta* appetytu serca Jezusowego.

Annal.
Gall.

TRZYWDAR IV.

Hoc est:

TRIA IN DONUM.

TRzywdar, *tria in donum* jest insigne krolewskie. *Tria sunt munera Regum.* nowo narodzonemu Panu Monarchowie ofiarują dary; co za dary? Mire, kadzidło, y złoto. *Thus, aurum Myrrham Regis, Hominique, Deoq. dona ferunt.* Złoto krola, kadzidło kapłana, a Myrrha znaczyła mękę Pana. Macie iuz odemnie nowo urodzeni kapłani *złoto in donum* krolewski tytuł. *Sacerdotes omnium sublimitatum, sublimiores estis, solo DEO & creatore vestro inferiores.* kadzidło jest *Symbolum submissionis & venerationis & Patriae cultus.* Nie moze kapłan godnie Mszy Świętey odprawic bez ukłonom, bez rewerencyi należacych Bogu; S. Franciszek na

Francis.

van.

szek ná koláná upadał przed kápłanami. S. Antonius Pustelnik krzyzem leżał u nog kápłánskich, poki blogosławienstwa od nich nieodebrał. Kápłán o ziąka unizonoscia, z iáka submissya ciála y dusze, kłaniać się u Ołtarza powinien Pánu swemu, y Bogu swemu. *Sacerdotum donum thus Symbolum submissionis &c. Myrrha Passionis dolores Christi* simbolizat, ukrzyzowany Pán, bolesci jego, męka jego kleynot to naydroższy kápłánski. *Athenais* Krolowie Perscy mieli ofobliwizy Pokoy, wktorym było pięć millionow talentow złota, na tym złocie y tych millionach zasypiali, zkad ow Skárb piáciu millionow talentow złotá. Nazywáno: *Cervical Regum*. Nad wszelkie skarby skárb JEzus ukrzyzowany, nád wszelkie milliony, niepoliczone bolesci, y krwi rozlania przy męce Pana. Nad pięć millionow tálentow ofobliwizy pięć ran JEzuszowych; tu w Chrystusie wasz kápłanow pokoy, tu w ukrzyzowanym walze ukontentowania, rany JEzuszowe pięć *cervical Sacerdotum*, te Trzywdar za kleynot mieycie odemnie. *Aurum thus & Myrrham*. Herb Trzywdar seu *tria in donum*. Oprocz trzech gwiazd zawiera w sobie trzy krzyze: *Sunt tres cruces Trzywdarz in premium meritorum*. Kápłán idąc do Młzy Świętey wlystek powinien bydz w krzyzach. Ma w oczach krzyz, *ut Christi vestigia diligenter inspiciat, & sequi frequenter studeat*. Ma Kápłán za sobá krzyz na Apparacie *post se cruce signatus est*; á żeby dla ukrzyzowanego wlystkie przykrosci gorzkosci ochotnie znosił, y sobie smakował. *Ut adversa qualibet ab alijs illata clementer pro DEO toleret*. Ma krzyz ktory niesie na *velum*, á żeby grzechy swoje y náytmniejszy defekciki oplakiwał. *Ante se crucem gerit, ut propria peccata lugeat*. Ten kleynot, *Tria in donum* trzy krzyze mieycie odemnie, *donec gratiam & misericordiam meritorum vestrorum in premium wezmiecie od Boga*.

Athenais

Ex Okolfski

Ex Lobner

TRZYWDAR V.

Hoc est:

TRIA IN DONUM

Ieszcze wam conferuję Trzywdar *Ecclesiam, Patriam, & Religionem*. Pewny Monarcha Frankow, nosił w koronie Skowronka z Inscrypcya: *Cælum cane, terrám tace*. O niebie myslec nie o ziemi Pana tego, Kápłánska funkcyja, á ofobliwie przy Ołtarzu Pánskim, aby niebu chwałę oddawał, ale oraz tez żeby pamiętał y na ziemię, na koscioł Boży na ziemi wojujący. *Cælum & terrarum cane, non tace*. Samuel do Ludu mowi: *Absit a me hoc peccatum in Dominum, ut cessem orare pro vobis*. Kápłánska to obligacyja modlic się za lud Boży, za zgromadzenie koscioła Bozego. Na ten czas Izraelskie wojyka tryumfalne gosćily z Amalecytami na woiennym placu

I. Reg. I.

placu, gdy Moyżesz za Izraelczykami goraco się modlił, *cumq; Moy-
ses levaret manus vincebat Israel.* Na ten czas kościół wojujący, lu-
Exod. 17. dzie wierni, tryumfuia z nieprzyjaciela, kiedy Kapłan do Pana Boga
przy straszney ofierze Panskiej ręce wyciąga. *Quamdiu Sacerdotes ma-
Lemovix. nus Sustollunt, & precibus incumbunt, interea dum mundi conflictus du-
rat, victoriam penes populum manere.*

Medyk pewny, który w chorobie fluży S. Franciszkowi, uskarża
się przed Świętym, iż mu się kamienica wali, S. Ociec urwawszy kil-
Escobar. ka włosów z korony dał ie Medykowi, z tą obligacyą aby ie w owe
est a respadliny murów, w kamienicy swoiey włożył, co gdy wykonał, owa
Wegryn. kamienica iuz o włoszek nie upadła, wszystko na nowe powstała, y owe
szerokie scyffury w murach tak się zwarzyły, że na włos znaku w nich
nieznać było. Wala się mury Kościoła Bozego, tyle razy ile godni
kościół Bozego Prałaci, Senatorowie, Panowie umieraia: *W* Polszcze
naszey wielcy Infulaci y Święci, iako cegiełki z muru wypadaia y w smier-
telnych rozsypuia się Mogiłach; iako nie dawno napatrzała się War-
szawa, Rzucaycie wte mury Franciszkowi Kapłani włosy wasze, *Ca-
pilli minimi sunt opera nostra,* akcyce kapłanskie wasze, *memento wa-
sze;* aby kościoła Bozego mury, wszechmocność Boska z twierdzic
raczyła. *Et rogante pro eis Sacerdote, propitius eis erit DEus.* De-
Lewit. 4. metrius powiedział: *Quantum in bello potest ferrum, tantum in reo
Plutar. in publica potest eloquentia;* a ia mówię *tantum in Ecclesia Oratio.* Ro-
vita. zgniwane niebo modlitwa Eliasz ogniasty mityguie: *Verbo Domini
Ecl. 48. continuit celum.* Modlitwami ogniastymi pioruny niebá tamiuia kapłani
Petr de *Sacerdotum preces ignis instar esse, ardere velut faculas, & calo ha-
Besse. benas iniicere.* Powłtan, chwał Boga w nocy y wednie kapłanie, wy-
ley iako wodę duszę twoię przed obecnym Maiestatem iego, po-
dnies ręce twoie do Pana za duszami malinkiemy, to iest za wier-
nymy? ia przydaię y niewiernymy; *Consurge lauda in nocte, effunde
Iren. 2. sicut aquam cor tuum ante conspectum Domini, leva ad eum manus tuas,
pro anima parvulorum tuorum, idest pro Reipublica Christiana salu-
te, populi & incolumitate.*

Dać wam nowi Kapłani Patriam, która *intra memento* konie-
cznie powinniście pomieszcic wasze. Ktoraz to Oyczyzná, *Patria*
waszá? Oyczyzná waszá tam gdzie Ociec y Matka. A wieciecz
kto iest Oycem waszym, Matka wasza, ile iestecie Reformatami, tu
na tym miejscu? Ociec Matka, *Patria* wasza, są Domy Jasnie Wiel-
możne, Dziatalskich, Bielinski, Zamoyskich, Czapskich, *Celsis-
sima Profapia* Wysniowieckich. Traian kazał wystawic Fortunę zło-
ta, z ktorej pierśi iedney mleko, z drugiey wino płynęło, lud czerpał
a za Traianem, tzy na wieczność posyłał. Jasnie Wielmożny (a
wspomniemyż ze cię, bez wylania też Oycze y Dobrodzieiu nas
ubogich

ubogich) *Thomasz Działowski S. P. Fundator*, złota to *Fortuna*, nalezy *Provincyi Wielkopolskiej* była, czerpalismy słodkie *Nektary* affektu *Oycowskiego* z pierśi *Pana Tego*; a czy nie słuszną a żebyśmy, a osobliwie dnia dzisiejszego, wy nowi *Kapłani*, Bogu zwyniesionymi rękoma przy *Elewacyi*, y ofiarowaniu męki y zasług *Chrystusa*; *supplikacye* wasze łzami ozdobione posyłałi. *Accingite vos & plangite Sacerdotes, ululate Ministri altaris* --- zebrzac miłosierdzia Boga, iezeli ieszcze w ręku *Sprawiedliwosci Boskiej* zatrzymana jest *Dusza Pana tego*? *parce Domine, parce*. Ten Pan prawdziwy to był *Pogonczyk*, ktorego nigdy nie była *otiosa dextra*, *Pogonczyk* ten najmnieyszego *Brata Zakonnego* szukał scigał gonil złaska swoia, ktoremu by był dobrze, dla miłosci Boga czynił:

Non ne putas largas, hunc habuisse manus?

Zeno Cesarz zaslubil sobie affekt ubogich sierot, y *Matki Boskiej* ofiarami ialmuznami, z ktoremi dzielil się złotemi *Krolewskimi* syngnetami, gdy z skarbu *Krolewskiego* niestawało złota *Złomany Pierścien J. W. Woiewody*, to nam na oko pokazuie: ze *dimidium bonorum suorum nobis pauperibus*, z chęcią dedit, swiatobliwie koniekturuie iz sobie tu na tym *Fundatorskim* zaslubil mieyscu affekt *Matki Boskiej*, y ma błogosławionych tytuł. *Beatus qui intelligit super egenum & pauperem*, iednak walza *ad Aras* obligacya kaze, stawic się *obsecratione pro omnibus sanctis*. a moia was exhortowac do zawdziejzenia bogatych *Dobrodziestw*:

-- -- *Tendentibus ad sidera*

Manibus, date lilia. -- --

Przy dzisiejszey ofierze *Panskiej*, iakoy przy kazdey napótym, ofiaruiecie y ofiarowac będziecie, niewinnego w ciele ludzkim *Baranka* *Oycu* przedwiecznemu: *Aries Maclatur ad Aram*. przy tey *Naydrozłzey* y *nayprzyjemnieyszey* Bogu *Hostyi*; pamiętaycie: *Mementote*, y na złotego *Junoszę* *Jasnie Wielmożnych Bielinskih*, ktory z niebieskim *Barankiem*, niechay społem idzie, Bogu zrak waszych na prezent.

Stat Hostia ad Aras

Reddita DEO plaudat ovis.

Druzilla Rzymianka, bogato w klejnoty ubrana, w *Westy Bogini* modlac się *Kosciele*, a potym maiać odchodzic z kłada z siebie *dyamenty* y kładzie na *Oltarzu Bogini*, mowiac: *Gemma serviant DEa*. A w tym zawołaia *Kapłani*: *Esto Felix Druzilla, quae ultro Diis das manus*. Trudnoc tego zapierac, co iawno jest *swiatu Polskiemu*. Niemożła więcey *Druzilla Rzymiska* rzucic perel na ofiarę *Westy Bogini*, iako *Jasn: Wiel: Terela z Bielinskih Woiewodzina Chelminska*, rzucila *Gemmas*, na honor y ozdobę *Matki Nayswiętszey* na tym mieyscu *cudo-*

Ioc. 1.

Ioc. 2.

Sopho. 7.

Propert.

Psalm. Sp. in.

Psalm. 40.

Ephes. 6.

Ex Clud.

Ex Virg.

Sedulius.

Tibull.

Erasmus

cudowney: *Gemma ferviant Mariae*. Gdyby serce tey Druzylle drugiey, było złotym runem, gdyby było naydroższym dyamentem, rzuciłaby ie, *ut* ktore szcudra ręka Panska wynosi, Kłasztorku naszego mury. *Ultra Diis dat manus*, ktoremi łaskami, inszemi w krotce niepoliczonemi, zaras przy Primicyach waszych oblige was; azebyście w zyciu waszym, niezapomnieli apprekacyi duchowney. *Esto Felix Druzilla, esto Felix Terefia*.

Beyeri.

Trogo Justinus, powiada iz ustarożytności w wielkim respekcie były kopie; zkad Bogowie trzymali w ręku jako własne insignia kopie, nanich krolewskie korony, Xiazęce Mity, wiktoryalne Laury, Fortuny wieniec złoty, znapisem: *His debetur*. Przy Solennizacyi Troycy Świętey, przy prymicyach was trzech kapłanow, oddaie wam poniewasz *Dii estis*, Trzy Herbowne kopije J. W. Domu Zamoyskich, Fundatorow naszych, y Duchownych Oycow; Uproscie u Boga, *his Marte secundis hastis*, azeby się roskwitły, w Jas: Wiel. Lowczym koronnym, a Syndyku naszym Apostolskim, rozrosły w złote korony, y insze przy łasce Boskiej wysokich honorow Laury. *Affigite hastas Diis, dignas inde Coronis*.

Silvii.

Wielkie elogia, pisza Authorowie Gwiazdzie owey, ktora trzech Monarchow, do nowonarodzonego Pana prowadzi; *Chrystom S.* pisze jey lemma: *Illustrior ceteris S. Ignatius: Lux inenarrabilis. Prudentius. stella quae solis rotam vincit, decore, & lumine. Maldonatus. Stella haec Angelus. Augustinus stella haec fuit Spiritus Sanctus*. Pewny Doktor oktorym Lovanien: swiadczy, wowey Gwiazdzie upatrzył Osobę malinkiego JEZUSA, *Haec stella insignita fuit imagine pueri*. Hostya w ręku waszych kapłanskich po poświęceniu, iest Gwiazda jasnieszca nad insze Gwiazdy. Jest swiatło niewypowiedziane. *Illustrior ceteris Lux, inenarrabilis*. Tey Gwiazdy Splendory celuie słoneczne, *Solis rotam vincit decore & lumine*, ta Gwiazda ow Anjół, *magni Consilii*, ta Gwiazda wzięta *pro contento*, iest *per concomitantiam Spiritus Sanctus*, jest *insignita imagine pueri*. tu jest prezencya Chrystusa z Ciałem y Bostwem, y z wszelkiemi doskonałosciami. Więc gdy to niebieskie *insigne* w ręku miec będziecie; przypomnieyciesz sobie złotego Leliwy Wiel: Jmci P. Starosty Bratyańskiego, Łakowskiego, y Kleckiego Gwiazdę ile *associatam Trimis Zamoysciorum Hastis*. Uproscie u Bogu, aby tey Gwiazdzie przy Splendorach Niebieskich, Anjeli, y sam Bog aslystował. *Stella lux inenarrabilis, Spiritus S. Angelus*. Supplikuycie, Troycy Nayswiętszey Majestatow, aby od tey Gwiazdy Monarchom Splendor wynikał, prowadzacy Regnantow do Boga. *Haec stella evadat illustrior ceteris, Luce inenarrabili vincat Regum soles, solia vincat decore & honore*.

xComelio
ostissimo.

W Roku 1698. *Monologium Franciscanum*, (oproc Braci pokutujących trzeciego Zakonu S. Franciszka) rachue Professow w samym

mym Zakonie Braci mnieyszych, około pułtorakroc stotwiecy. Piękna to liczba, piękna summa, tak wielu dusz poświęconych Bogu, ktorey już tych lat tysiącami nadrosło. Te sumnę, y cały Zakon wasz, mieycie w Regestrze codziennego *memento*, á supplikuycie Bogu, aby te tysiące Braci mnieyszych w milliony z łaski swojey multiplykował, y zeby wszyscy ci, ktorzy ten święty Zakon przyimują, byli z łaski Panskiej: *Cives Sanctorum & domestici DEI.*

Doktor narodow Paweł S. mowi do Thessalonieczkow: *In omnibus gratias agite: Hac est enim voluntas DEI in Christo, Iesu, in omnibus vobis.* Wola Boika przez Chrystusa ta jest, a zebyście Bog zapłac kazdemu powiedzieli, kto wam dobrze ofobliwzymieszce, sposobem czyni. A uwazaycie sz *ad Aras* Kapłani, łaskę wam swiadczona Wielmoznego, Przewielebnego, Imci X. Dziekana Nowomieyskiego, assystuie wam przy pierwszych ofiarach Panskich, z większym aff. ktem nizeli *Socrates Lamproclo Filio*, przy ochocie. *Majori pietate* wam sluzy przy Oltarza Ceremoniach, nizeli *Agathilus* Synowi, nayukochanzemu w krotosinych dywertencyach. Sama sluzność kaze, *gratias pro gratia tribuere.* Znaycie sz tego Pana Synowie Oycem, tego Informatora Nauczycielem, tego Assystenta ofobliwzym Dobrodzielem a pamietaycie zel *per totam vitam Spiritualem Patrem venerari maxime de- cet.* *Junius Bruthus*, sadzi Synow y dekretuie na smierec na co *Livius* mowi: *Exiit Patrem ut Consulem ageret.* W Imci X. Archyprzebyter *exiit Dominum ut servum ageret.* zapomina powagi Panskiej, wysluguie się wam przy waszych Frymicyach, a zeby sobie u Trojcy S. wysluzyl, *premium Coronas* u was zas *perpetuum* w zyciu *memento.*

TRZYWDAR ostatnie.

to iest:

TRIA IN DONUM.

NA ostatek, macie odemnie Trzywdar *Tria in donum.* Trzech superiorow waszych. Pierwszego Superiora Imię nie ziemskie, ale niebieskie, nie ludzkie ale Anielskie. *Archangelus.* To Imię monie niech będzie ferca waszego: *Sacerdotes plusquam Archangeli;* ktore wyrazic w wasmoga, i nitacye wysokich doskonałości Oycawaszego, do kazdego zobna mowie:

*Angelo cura genus esse nostrum,
Qui DEum vero colimus timore,
Aspice, exemplis probat hac abunde*

Pluribus aetat.

Wielkie łaski swiadczy Pan Bog Lothowi w Sodomie, Elizeuszowi między nieuchronnym prawie nieprzyjacielem przez Aniołow:

*Angelus Lothom Sodoma tuentur,
Inter infestos Eliseus hostes
Angelus cinctus, nihil extimescit.*

Bellica signa.

Daniel Prorok w więzieniu wolny od niebezpieczeństwa zajuszonych Lwów
prawie w smiertelnych umbrach, iak na nowo zycie, zwoli Boga przez Aniołom:

*Totus est inter medios leones,
Angelis septus Daniel Propheta,
Sic regit semper DEus his ministris,*

Omnia nostra.

A maiaz rekompensę od Lothow, od Danielow tecz Dobrodzeie Anjołowie Archanjołowie? maia.

Gratias dicunt simul accinentes.

Lothami, Danielami, wam bydz potrzeba Bracia moi Neo-Ministri aze-
byscie umieli waszemu wciele Archaniołowi, *gratias agere, gratias accingere,*
Sodoma, głębokie iaskinie, pełne; niebezpieczeństwa, świat. W Anielskich,
w Archanjelskich jestescie ręku, *gratias agentes simul accingite.* Alphonfus
as. Aragonius, po trzy razy na dzien mowi: *Deo gratias, Deo gratias, Deo*
gratias, pyta Senat, za co tę ceremonia odprawuie, Krol? łatwo odpowie:
Deo gratias, quod me hominem, quod Christianum, quod Regem fecerit. Nau-
ka umiejętność ludzmi czyni; Chrzescianinem doskonałym duchowne zy-
cie, Krolew promocyja do Kapłanstwa; A komusz *Deo gratias* dzis przy
pierwszey Panskiej ofierze? iezeli nie Oycu waszemu Anjołowi Archanjo-
łowi *in carne* człowiekowi, ktory was do Nauk aplikuie, w duchownym
zyciu po Anielsku chowa, na Kapłanstwo, na honor Regnantow, promo-
wuie. *DEO Gratias Archangelo, quod vos homines, quod Christianos, quod*
as. *Reges fecerit.* Dzis Ociec wasz, *ad Aram Cali* w Rzymie po skonczoney
Generalskiej Kapitulie, Trojcy Swiętey za was się modli, y do was się wy-
biera. *Sequitur affectu innato juvenem Pater, in recompensam, w Dar, ad*
as. *Aram Beatissima occurrite* świętemi, a przynamniy światobliwemi retas-
5.1 *liacyami, Synowie Oycu, kazdy zwas serdecznie mowiac. Gratias ago Pla-*
to w Athenach po ulicach, po Rynkach nie biega, ale lata, ustawicznie
wołaiac; *Gratias ago, za co miły Platonie, to ustawicznie Gratias agamus*
spiewasz? Eo quod Mas, quod Gracus, quod Atheniensis, quod tempore So-
cratis, a quo potui dirigi natus sum. Nie po rynkach, nie po ulicach, ale przy
strasznych ofiarach Panskich dziękuycie Bogu, ze nie Athenczykami, Grekami
nie Sokratefa ale Archanioła, za szczycac się macie przez zycie całe edukacya.
Deo gratias, quod tempore Archangeli, a quo dirigi possitis nati estis.

Wtóry wasz stárszy, y przelozony W.X Kommissarz Prowincialski, jest
Imieniem *Bonaventura.* To *Donum;* ten dar, Kapłanski ktore jest doku-
mentem obliwszey, oprócz tyfiaca cnót, pokory. Kapłanskać to enota
pokora, ktora jest *tutissimus, omnium virtutum thesaurus,* ten Skarb w tym
się zawiera Imieniu *Bonaventura* (przydam) y Osobie. Gdy S. Bonawen-
tura dla pokory, nie śmie do Ołtarza y Mszy S. przystapic, Anioł Panski
Kapłanowi celebruiacemu wziawszy połowę Hostyi, S. Kontemplanta zwo-
li Boskiej komunikuie. *Demissa mentis humilitate potius, quam ex in-*
justitia

justitia, pluribus diebus ab Eucharistia perceptione abstinuisset, quadam die dum devote missam audiret, & passionem Dominicam meditaretur, DEus respiciens, ad illius humilitatem, particulam consecratae hostiae de manu celebrantis, per Angelum acceptam, illius ori clementer immisit. Imię przy Imieniu Bonawentury, dać wam Wdár y Pokory Cnotę; ten ci to dar naynizszey Zakonney submissyi, wysoko goruie pokornych Bonawenturów do samych Majestatów Boskich, takim się sam Bog komunikuje w siebie człowieka transformuiac. *Beatus igitur ille, qui se cognoscit & demisse de se sentit, ita enim homo fit DEus, & mirabili quadam metamorphosi in divinam naturam transit.* O iak łzczęśliwe pokornego Kapłana Bona! nieomylnie: venturá.

Macie *superiorem Loci*, trzeciego W. X. Prezydenta, tego Imię Jan. *Ioannes est nomen eius. Joannes idem quod gratia.* Kapłana kazdego Imię ma bydz *Joannes*, imię *gratia*. Łaska Boska, skarb nieoszacowany; którego skarbu zaden rozum ludzki szacować niepotrafi. *Nescit homo pretium eius, non adequabitur ei aurum.* Elzbieta Angielska Krolowa przychodzi do Kanclerza koronnego, którego gdy się szczupłey Monarchini dzwuię rezydencyi, Kanclerz odpowie, *Aedes haec o Regina, non sunt nimis angustae, sed tua Majestas me fecit nimis Magnum pro his adibus.* Malinkich Ludzi szczupłych w oczach świata wielkiemi czyni łaska Boska, *Hic magnus coram Domino.* Osobliwszy to talent *Joannes*, osobliwszy *gratia*. W Hiszpanyi, w Prowincyi S. Jakuba dzwuię, cuda niesłyszane Pan Bog przez Aniołów robi, w dzien S. Jana Chrzciciela, Jan światobliwy Minonta, widzi w Refektarzu będąc, Niebo się otwieraiące, z Nieba Anioła z złotem piorem, z złota tuwalnia y nożem z stępuiącego, który poczawszy od czytaiącego do stołu, pierśi wszystkim rozrzyna złotem charakterem wyraża na sercach, owe słowa: *Joannes est nomen eius.* a skonczywszy skrypturę, zawiera wszystkim pierśi mowiac: *Confirmatum est nomen eius.* Mieycie Imię *Ioannes*, odemnie w Dar przy nowey Mszy S. To szczęśliwe Imię, *Ioannes est nomen eius.* *Gratia est nomen eius*, Aniołowie waszy Strozowie, pisac będą złotymi Charakterami na sercach waszych; iezeli według wokacyi waszey będziecie w zyciu Humiliantami: *humilibus dat gratiam*: iezeli łaski danej wam od Boga będziecie Cooperatorami. *Sicut ignis indiget lignis, ita & gratia alacritate nostra.* Potwierdzi Niebo w łasce swoiey was. *Confirmatum est nomen eius*, iezeli z Bogiem y Zwałszymi superiorami certować będziecie w dzieczna y pokorna rekompensa: *Qui gratiam retinere desiderat, sit gratus pro gratia data, cautus sit & humilis ne amittat.*

KONKLUZYA.

NA ostattek Trzywadar, *tria in donum* daję Wam *Capita*. Trzy głowy. Głowę kaptanską, Głowę politycznego stanu, y głowę tu Zgromadzonych. Na to te Głowy, w Dar wam dedykuję, ażebyście je poświęconemi rękoma przez prezencyą Zbawiciela, uściskali, y ubłogosławili S. Iadwiga Xiężną Polką, gdy grzmiąco, pioruny bioty Kaptanckie ręce na głowę swoją kładła mając sobie owę im pozycyę, a obobliwżą protekcyą duszy y ciała, *asserens sepe sa sibi, tam quo ad animam quam quo ad Corpus fuisse salutare*. Grzechy a obobliwie ciężkie, straszne to pioruny na czyie sumnienie łączą dobrowolne excessy, tam surowosci Boskiej, y straszney sentencyi potępienia biłą pioruny. *Discedite a me maledicti in ignem aeternum*. Za Alexandra Cesarza uderzy Piorun w Rzymie w Jowisza statwę, aż złota ręka Boszka topnieie. *Manus Idoli aurea liquefacta est*. Uderzy piorun grzechu w serce, aż pioruny potępienia, upaly piekielne na wieki Znościć potrzeba, aż potrzeba poki Bóg Bogiem topnieć, a nie śkopnieć w pozarach. *Vx genti peccatrici. Discedite maledicti in ignem aeternum*. W Częstochowie na Jalney Gorze uderzył piorun, kilka tabliczek na Oltarzu ztopił, do Choru wpadłszy nikogo nie zabił, tylko na rękę krzyżyki, y gwiazdki iakies nie którym osobom wyraził. Ogniste pioruny lubo bez krzyżyka Niebywają, przecię je dnak y gwiazdy, y Niebo z sobą piosą. A piorun grzechu w kogo Uderzy, zginął. *Et adhuc pusillum & non erit peccator*.

Skłaniamy głowy nasze, pod ręce wasze *Nowo-Kaptanckie*, ściskajcie głowy te, ażeby za łaską Boską, oprz. śpiewstwie Boga nie myśliły, a żeby strasznych piorunow grzechu na duszę niesprowadzaty. *Vt nobis id fiat quo ad animam & Corpus salutare*. A my w zaięmnie z Xiężną Polką, Świętą Z Franciszkim pokornym, te ręce wasze Kaptanckie, poświęcone, przez pierwizą, wnich bytność Boga naszego w ciełe, pod przypadkami chleba nabożnie całujemy. *Vestras manus exoptimus ad osculum eam Sancti, ut mereamur Sanctorum favorem*.

Juz kończąc, rekommoduję wam tez trzywdar ołoby moiey; pamiętajcie, złaški swoiey na mnie przy pierwizey ofierze Pańskiey, supplikuję. Pierwsza, pamiętajcie Zem iest Zakonnym waszym Bratem. *Frater enim & Caro vestra sum*. Druga, pamiętajcie Zem iest Professorem y nauczycielem waszym, a *beneficium beneficis* umieycie przed Bogiem rependere, bo od Pana Boga, *beneficia p'm a recipit qui scit reddere*. Trzecia, y ostatnia, a ta nayprawdziwsza, pamiętajcie zem Grzesznik, lękający się sądow Boskich:

Multa miseri timeo, quia feci multa protervus a pamiętając, kominukuycie mi w zyciu waszych świątobliwych modlitw, a Ja za to *memento*, w zaięmnie wam y zawsze zyczyć będę ad Aras, y tu z Ambony zycze błogosławienstwa Boskiego na wieki. W Jmię Oycy y Syna y Ducha Świętego.

Amen.

Biblioteka Jagiellońska

stdr0026208

